

Contundència policial contra l'antifeixisme

Com cada 12 d'octubre els darrers anys, l'extrema dreta ha convocat mobilitzacions en diverses poblacions dels Països Catalans. La novetat enguany era que hi havia una nova convocatòria feixista: a Tarragona. Però malgrat que aquests grups aconseguixin el permís de les autoritats, no tenen el vist-i-plau de la majoria de la població, i a València, Barcelona i Tarragona l'antifeixisme s'ha organitzat per plantar-los cara. La resposta dels governants ha estat enviar la policia a protegir uns grups que són obertament feixistes perquè poguessin recórrer els carrers catalans.

>> Països Catalans 5

10.000 treballadors amenaçats de quedar-se a l'atur

Nissan, SEAT, Futura, Ford, Simon, Tico, Lladró, Pirelli, Eurosit, Frigo, Colortex, Tallers Casals i Freudenberg. Són els noms de les empreses que han anunciat expedients de regulació de l'ocupació i que en conjunt amenacen d'acomiadar més de 10.000 treballadors i treballadores als Països Catalans.

L'altra cara de les grans xifres que els governs

de la Unió Europea han anunciat que donaran a les entitats financeres per salvar-les de la crisi, són les xifres de persones que veuen perillar el seu lloc de treball. L'excusa és la crisi, però alguns sindicats i treballadors denuncien que darrere s'hi amaguen trasllats de la producció a altres països.

>> Economia 10

9 d'Octubre sota les inclemències

>> Països Catalans 8

Pancarta de l'esquerra independentista // FOTO: Francesc Francés

SUMARI

Advocats antimonàrquics

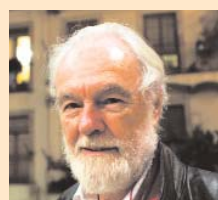
Una setantena d'advocats dels Països Catalans han presentat un manifest on reclamen que es despenalitzí el delicté d'injúries a la Corona. Aquesta presentació coincideix amb diverses compareixences d'antimonàrquics a Madrid.

>> Països Catalans 6

Visita a la memòria argentina

L'ACCENT visita l'ESMA, un edifici simbòlic de la repressió argentina durant els anys setanta, ja que per allà van passar 5.000 de les 30.000 persones que la dictadura va fer desaparèixer.

>> Internacional 12

"El neoliberalisme continuarà buscant espais per créixer"

El geògraf social David Harvey ha visitat Barcelona i ha parlat, sobretot, de la crisi, per denunciar que l'arrel és el sistema capitalista, no pas les males pràctiques d'uns agents de borsa. Com a eina molt útil en el context actual, recomana la lectura d'El Capital, de Marx.

>> Contraportada 16

PUNT DE MIRA

La solidaritat entre reixes

JUAN RAMON RODRÍGUEZ
BARCELONA

El dilluns 21 d'abril d'enguany començà a Madrid el judici contra la solidaritat i la defensa dels drets humans en un tribunal d'excepció que el moviment pro-amnistia no reconegué en cap moment. No va ser fins el 17 de setembre que l'Audiència Nacional va emetre la sentència, condemnant 21 dels 27 processats a dures penes que oscil·len entre els 8 i els 10 anys de presó. Des d'aleshores, la denúncia de les vulneracions dels drets, activar campanyes contra la tortura i fomentar la solidaritat amb els presos i preses polítiques basques és part d'una política que els uneix a ETA i que busca deslegitimar l'estat amb la finalitat "d'enderrocar Espanya en el territori del País Basc". La Secció Quarta de la Sala del Penal, fent seus els informes policíacs, acaba decretant que Gestoras pro-Amnistia i Askatasuna són organitzacions terroristes i que, per tant, aquells qui han reconegut formar part del moviment pro-Amnistia són membres d'una organització terrorista que ha de ser il·legalitzada i dissolta. Els termes pres o represaliat polític formen part d'un pla de sensibilització social ordenat per ETA. Sentència rere sentència, ETA ha passat de ser una organització amb armes a ser qualsevol organització que parli de territorialitat, presos i preses polítiques o tortura.

La sentència no figura cap actuació atribuïble a Gestoras o a Askatasuna que en sí mateixa sigui qualificada de delictiva. No hi ha armes, ni coordinació de la *kale borroka*. No parla d'enaltiment del terrorisme, ni d'haver traslladat o amagat a militants d'ETA. Ni tan sols parla de convocar manifestacions il·legals. S'acusa a Gestoras de mantenir la cohesió del col·lectiu de presos, de denunciar la repressió i la tortura (fins i tot en estaments internacionals) i d'exigir la retirada de les FSE. Res d'això contravé cap article del Codi Penal. Diguem, llavors, que el que l'Audiència fa és recórrer a la jurisprudència que ha anat ampliant amb els anys la noció d'organització armada per adaptar-la a les necessitats polítiques del moment.

Segons el ministre més fosc, Alfredo Pérez Rubalcaba, la sentència confirma "el que ja sabíem: tot és ETA". Però més aviat hauríem de dir que el que la sentència certifica és la inexistència de la separació de poders i que la justícia, o la seva absència, està al servei dels escorxadors de l'estat. Els informes dels policíacs que investiguen, detenen i torturen són confirmats i convenientment interpretats per pèrits que en realitat no són experts independents, sinó els mateixos policíacs. I que els jutges es limiten a corroborar aquests informes tot posant el segell del tribunal de torn i aplicant la pena.

Davant de tot això, un sol camí, el que ha transitat durant anys el moviment pro-amnistia: la denúncia de la impunitat i la solidaritat infatigable. Fins la victòria sempre!

COL·LABORACIÓ XIMO GUILLEM-LLOBAT

Dues vies per una alimentació responsable: l'empresarial i la social

Avui què voldràs per dinar? La pregunta podria semblar innocent, limitada a una qüestió de gustos. Però, les nostres tries en alimentació són també, com sabem, tries polítiques i ètiques. Quan decidim què menjar, decidim quin model social i quin tipus de relació amb la natura volem promoure.

Aquest fet ha dut a l'aparició de tota una sèrie d'iniciatives alternatives a les vies convencionals de producció, distribució i comercialització dels aliments. Unes iniciatives que en els darrers vint anys han seguit camins ben diversos i que avui hem de qüestionar per madurar el nostre posicionament en relació a l'alimentació.

La major part d'aquestes iniciatives s'han basat en la producció orgànica o ecològica dels aliments i sovint s'han pronunciat en favor de l'aliment local i de temporada. Però, malauradament, el llenguatge és massa modelable i quan hom parla de local o d'ecològic pot voler dir moltes coses. Així es fa palès quan comparem algunes de les iniciatives "alternatives" més potents que avui coexisteixen a la primera potència mundial, els Estats Units d'Amèrica (EUA).

Sens dubte, a Nord-amèrica la iniciativa comercial més potent en l'àmbit de l'alimentació orgànica és la cadena de supermercats Whole Foods Market. Fa uns quatre anys, el *Financial Times* afirmava que era la companyia de venda al detall de més ràpid creixement. Lluny quedava llavors aquella botiga vegetariana de Texas, amb la qual havia començat el president de la companyia John Mackey.

Avui Whole Foods Market és una companyia amb centenars de botigues als EUA i amb implantació al Canadà i al Regne Unit. Però hauríem de preguntar-nos si continua constituint una alternativa a aquella cadena alimentària depredadora que va nàixer a finals del segle XIX i que avui és absolutament dominant en gran part del món.

Per respondre a aquesta darrera pregunta viatgem amb la ment fins al lloc dels fets. En entrar per primer cop en una de les seues botigues de

Filadèlfia, tot sembla indicar-nos que ens endinsem en un espai radicalment diferent a aquell supermercat convencional que trobarem a la cantonada d'enfront. Primer trobem una sèrie de díptics que ens anuncien el compromís de la companyia amb la producció ecològica d'aliments i que ens alerten sobre alguns perills sanitaris de la producció convencional: transgènics, aliments irradiats, peixos i mol·luscos contaminats amb metilmercuri, etc. Sobre els díptics, el nou lema de la companyia "Eat Seasonal, Buy Local". Davant nostre s'obri una segona porta i accedim en un espai ple de fruites i verdures que diuen ser de producció local i ecològica. A l'esquerra quedarà un espai immens ple de productes alimentaris i de neteja que diuen seguir aquells mateixos principis. La secció de menjar preparats inclou un rètol que promou la dieta vegetariana i, en general, venedors i clients aconsegueixen crear una atmosfera de botiga "del rotllo" o si més no de botiga "progre".

Aquestes primeres impressions, però, no superaran una anàlisi més detallada del que tenim al davant. De seguida ens adonem que on diu

producte local es refereix realment a producte continental. Molta de la verdura que s'hi ven prové de grans extensions conreades a l'altre costat dels EUA, a Califòrnia. D'altra banda, tampoc no falten els plàntans de l'Equador. Així, aquelles verdures i fruites no s'hauran estalviat ni el tan contaminant transport de llarga distància, ni l'impacte ecològic i social del monocultiu intensiu.

Si ens apropem a la secció de la carn, veurem uns pollastres amb un etiquetatge que ens suggerirà que aquells animals van viure a l'aire lliure, en condicions dignes, lluny de les habituals gàbies que duen els animals a automutilar-se. Però en veritat, molts d'ells van romandre tancats durant les seues primeres cinc o sis setmanes de vida, i només dues setmanes abans d'arribar ben empaquetats als prestatges del Whole Foods van poder accedir a un espai obert.

Si agafem per banda un dels treballadors d'aquella botiga i li preguntem per les seues condicions de treball, ens respondrà que no ha pogut sindicar-se. L'empresa duu una dura política antisindical, i és que

el president de la companyia sembla haver oblidat aquells valors socialistes que deia tenir quan era estudiant universitari. De fet, el mateix Mackey ha afirmat que quan va obrir el seu primer negoci i va veure que tot i no guanyar quasi diners continuava sent acusat de mal pagador pels seus treballadors i de posar preus massa alts pels seus clients, va derivar ideològicament cap a plantejaments més capitalistes. Ara bé, tot i això, aquell treballador a qui ens hauríem adreçat hauria d'estar "content" perquè és política de l'empresa no permetre que els seus alts càrrecs puguin cobrar més de 14 vegades el que està cobrat ell com a treballador assalariat!

Existeixen alternatives

Afortunadament, però, existeixen altres alternatives a la cadena alimentària convencional; alternatives reals. Arreu del món comencen a proliferar granges promogudes per cooperatives de productors i consumidors. Als EUA aquestes granges lligades al que s'ha anomenat CSA (*community-supported agriculture*) han aconseguit acabar amb intermediaris, amb sistemes de producció nocius per al medi i amb l'alienació de la població en relació a l'origen i l'essència dels aliments que ingereix. En aquelles granges una comunitat local de productors i consumidors col·labora en la producció i es compromet a adquirir setmanalment una caixa dels productes de temporada. El model funciona i en només quinze anys són ja quasi 2.000 les granges que han seguit aquest camí.

A casa nostra, de manera més incipient comencen a aparèixer iniciatives similars ja siga a l'estil del Whole Foods o de les granges de CSA. Podrem decidir en la quotidiana activitat d'alimentar-nos promoure unes o altres opcions; optar per l'aliment saludable i competitiu de l'empresa "ecològica" o comprometre-nos amb un projecte realment transformador tant en relació al gust i el caràcter saludable de l'aliment com per les seues implicacions socials i ecològiques.

L'ACCENT

Número 140. Tirada: 5.000 exemplars. Número de dipòsit legal: L-1014-02. La responsabilitat dels articles d'opinió recau exclusivament en els seus autors.

L'ACCENT és una publicació quinzenal d'àmbit nacional dels Països Catalans.

Redacció València: Carrer Maldonado, 46 baixos, 46001 València
Redacció Barcelona: Carrer Tordera 34 baixos, 08012 Barcelona
Adreça electrònica: ppcc@laccent.cat
Subscripcions: 646 98 16 97
Distribució: 615 54 47 15
Publicitat: 616 07 33

28. **Consell de Redacció. Coordinació:** Laia Altarriba, Andreu Ginés, Aure Silvestre i Arnau Urgell. **Països Catalans:** Joan Buades, Martí Cirici, Guillem Colom, Laia Creus, Pep Giner, Andrés González, Irene Jaume, Pere Habet, Francesc Miralles, Miquel Serra, Aure Silvestre, Arnau Urgell i Bel Zaballa.
Opinió: Joan Teran. **Economia:** Alex Tsiminetsky. **Internacional:** Ausiàs Alminyana, Laia Altarriba, Marc Lamarca i Manel López. **Cultura:** Joan Ballester, Joan Sebastià Colomer, Jordi Garrigós, Felip Pineda, Héctor Serra, Josep Maria Soler, Pau Tobar. **Correcció:** Mercè Mauri. **Edició gràfica:** Andreu Ginés.
Coordinació gràfica: Oriol Clavera. **Il·lustracions:** Joan Carbonell, Roger Ferrerols. **Distribució:** Guillem Romero Senent.
Han col·laborat en aquest número: Edu Bayer, Miquel Benlloch, Abel Caldera, Josep Gregori, Ximo Guillem-Llobat, Mireia Redondo, Juan Ramon Rodriguez.

MIREIA REDONDO*

COL·LABORACIÓ

El rei va despul·lat

Hi ha reflexions que val la pena escoltar o llegir, com és el cas de dos textos d'en Josep-Vicent Marqués (*La importància de ser important i Ofesos i orgullosos*) en els quals parla de la condició masculina en del patriarcat, del concepte de masculinitat i de com es porta a terme el procés de socialització dels homes. Un dels moments més significatius dels escrits és aquell en què diu que el feminisme mai ha estat vist com el que és, sobretot en els ambients més polititzats i que, en teoria, haurien de ser més transgressors. Marqués planteja que el feminisme no és només una defensa col·lectiva dels interessos de les dones (el seu alliberament), sinó que també aporta molts conceptes i pràctiques a tenir en compte per al conjunt que mai han estat escoltats.

L'autor dels textos reflexiona sobre la poca credibilitat que té, en realitat, una certa benevolença social o col·lectiva cap a l'alliberament de les dones, sobretot pel que fa a les qüestions més palpables com, per exemple, les condicions laborals. Per molt que les dones facin el que políticament han de fer, organitzar-se col·lectivament, si no hi ha un trencament dels esquemes mentals per part de tothom, homes inclosos, es pot accentuar, la tendència, més o menys ideològica, a la radicalització del masclisme. Mentre el feminisme no tingui gaires seguidors masculins i mentre els masculins no busquin posar en qüestió els models de comportament, no hi ha gaire esperança de cara a un canvi social complet.

Plantar cara al model d'home i de masculinitat és un concepte clau en els seus textos. Josep-Vicent parteix de la idea que en el procés de socialització "la construcció social del mascle és la transmissió de la megalomania corporativa", un "deliri de grandesa" d'un sector social, el masculí. En aquest procés tot el que fa i envolta l'home és important, per tant, d'això en resulta, de manera tàcita i latent, que les dones i el que elles fan no és impor-

tant. Així mateix, el mascle és el que reuneix més característiques com a model, tantes que pot escollir ésser un mascle protector, un agressiu, un dinàmic, un passiu etc., sense que això posi en dubte com n'és d'important i transcendent tot el que fa i pensa. D'aquesta manera al nen se l'ensenya a interessar-se només a seguir aquest model polivalent, a no interessar-se pel que fan o diuen les dones i a ser l'amo. Aquest amo no només mana i posseeix, també, i aquest punt és molt important, depèn que les persones que l'envolten depenguin d'ell. En aquest moment, la dona esdevé el premi per l'educat en ser l'amo, la pròtesi del mascle que assegurarà que el mascle continuï essent mascle i, a més, allò que l'home ha de protegir.

Així s'ha anat construint la masculinitat, en base a models i propostes megalomanes. En el moment, però, que les dones es consideren a elles mateixes subjectes socials i trenquen amb els ritmes d'aquests models, la tranquil·litat de tenir una identitat masculina segura se'n va. Marqués, en aquest punt, ens fa reflexionar i planteja que les cri-

sis de l'atur o la jubilació tenen un alt component de mascle ofès perquè ja no és ell el que controla, manté o és important per la societat, i és cert. La identitat dels homes, la masculinitat proposada pel sistema patriarcal, ens mostra la fotografia d'un rei despul·lat que pensa que pot aconseguir els requisits d'un model i que té la sospita que els altres homes poden ser més homes que ell. Però quan afloren les crisis a causa del trencament dels papers tradicionalment assignats, les resistències masculines troben la seva pedra de toc, sobretot, en la indefensió psicològica davant del dilema de l'amo i l'esclau: la dominació que exerceix li retorna, com si fos un boomerang, i li impedeix trencar amb els models de comportament.

Dues opcions

En un estat de xoc, de por davant de canvis que posen en perill les avantatges del mascle i, sobretot, el poder social de la seva identitat, només hi ha dues opcions: la presa de consciència o la neurosi. L'última opció sembla que és la que més passa, alimentada per un ideal de dominació que proposa una masculinitat quasi mística i irrefutable, és a dir, que reforça el conservadorisme masclista. Marqués proposa encertadament que els homes facin un salt, però que el facin cercant la seva identitat com a persones, no com a mascles, deixant estar totes les pors i mandres que s'apoderen de tots els homes que, tot i saber que no volen acceptar alguns models de comportament contraris als esquemes patriarcal, no són capaços de discreditar políticament i pública d'ells o de reconèixer-se entre ells. I que, ja que hi ha hagut molts burgesos que s'han interessat per les causes obreres, que també siguin molts els homes que s'interessin de debò pel feminisme i deixin de ser uns reis despul·lats desfilant prepotents pels carrers intentant fer callar tothom que l'assenyala i li diu que fa el ridícul.

* Militant feminista autònoma

EL MIRADOR BLOCAIRE ARNAU URGELL

El secreta i el clauer del Che

El refrany diu que allò bo, si breu, dues vegades bo. Ho compleix a la perfecció aquesta anotació del bloc d'Abel Caldera, militant de la Candidatura d'Unitat Popular (CUP) de Berga i col·laborador de L'ACCENT. Caldera descriu una anècdota en el marc d'una operació policial contra el tràfic de droga realitzada pels Mossos d'Esquadra al Berguedà i a Osona. Una anècdota que es converteix en un petit conte polític.

"Aquest cap de setmana hi ha hagut una operació policial antidroga al Barri Vell de Berga. El cas és que avui dissabte a la tarda s'ha dut a terme un registre en un pis de la Plaça Maragall. S'hi han desplaçat dos cotxes dels Mossos, un d'oficial i l'altre camuflat. El cotxe dels secretes l'han aparcat ben bé a la

porta del local de la CUP, que és a la mateixa plaça. Xafardejant, mentre la policia era dins d'un pis fent el registre, hem observat com les claus del cotxe dels secretes penjaven d'un clauer amb la imatge del Che.

Hi ha la possibilitat que el secreta propietari de les claus sigui un

seguidor de la Revolució Cubana, un abnegat militant marxista. O que el clauer fos un record de l'època de militant de Bandera Roja que l'exconsellera Tura va decidir llegar al mossos. Però pocs apostarien un sol cèntim per aquestes teories. Més aviat, el clauer demostra que per a les brigades d'informació dels objectius prioritaris és infiltrar-se/combatre aquells grups que segueixen la ideologia del Che".

Bloc d'Abel Caldera:

http://blocs.mesvilaweb.cat/abelc

EDITORIAL

De lladres i carrers

Qualsevol dia, les i els independentistes, nacionalistes, catalanistes, valencianistes o rojerío de tota mena ens disposarem a sortir de casa per anar a manifestar-nos lliurement, i ens adonarem que ens han canviat el pany de casa i que no podem sortir. O pitjor encara, que en el cas que ho aconseguim, en voler eixir al carrer, aquest ja no existirà, que simplement ens l'hauran furtat. Doncs bé, en bona part això és el que ocorregué el passat 9 d'Octubre a València.

I és que a la ciutat del Túria ja estem més que acostumats a les ocurrences dels nostres governants locals. Doncs bé, enguany, vist i constatat que l'assistència a la mobilització que totes les vesprades del 9 d'Octubre, tant les organitzacions de l'esquerra independentista com de la Comissió homònima organitzen, ni minva ni pareix que vaja a desaparèixer, l'equip de Rita, va decidir agafar la paella pel mànec i començar la seua particular maniobra de fagocitament i expulsió del rojerío local d'uns carrers que ella considera el seu particular cortijo. Però com la seua capacitat d'atorgament i de denegació de permisos també té els seus límits, hagué de buscar alguna excusa que li donés aquesta potestat. Justament ho trobà en les commemoracions del vuitè centenari del naixement de Jaume I: la possibilitat de celebrar una cavalcada commemorativa, que ocupés la pràctica totalitat del centre històric de València, o el que és el mateix: el tradicional recorregut de la manifestació sobiranista del 9 d'Octubre. Conseqüències de tot això: tots aquells que des de fa anys es mobilitzen en defensa de la identitat i de la llibertat del País Valencià, varen ser expulsats del que s'havien guanyat amb les mobilitzacions de molts nous d'octubre, i foren reduïts a un passeig exterior, poc visible i marginal de València.

Segurament, amb aquesta argücia, la senyora alcaldessa i la seua cort de lladres d'espais públics van pensar que ho tenien tot fet, es confiaren, i volgueren donar-se el seu particular festí de "popularitat", amb la processó cívica, que a partir d'aquest any haurà de dur el prefix in-. Total, que el matí del 9 d'Octubre, quan ells anaven tant cofois, s'adonaren d'un fet evident: que el seu poder també és limitat i que poden furutar els carrers, però no les games de manifestar-se i d'expressar-se lliurement en el que cadascú creu. I hagueren d'empassar amb el fet que uns independentistes desplegaren una estrelada descomunal des d'una balconada poc abans del pas de la comitiva que portava la bandera de la ciutat, el que per altra part no deixa de ser un símbol catalaníssim i també furutat. I en aquells moments, es va produir una situació que ningú, ni els que s'ho miraven des de dins ni els que ho feien des de fora, s'hagueren pogut imaginar, que a Rita i la seua cort li van furutar el que ella pensava que li era propi, el protagonisme i els carrers. I això li ho van fer els sectors més espanyolistes, que cada any acompanyen la seua comitiva oficial, que negant-se a que la bandera del cap-i-casal pogués desfilat per baix d'un símbol català, el que tampoc no deixa de ser incongruent, van decidir tallar el recorregut davant la més absoluta passivitat policial, i que només es va reprendre gràcies a la bona voluntat dels independentistes que, després de la reivindicació, decidiren replegar-la al cap de mitja hora.

De totes les accions i de totes les situacions es poden traure conseqüències. Del que va passar el passat 9 d'Octubre podríem seleccionar un cabàs. Nosaltres ens quedem amb unes poques. La primera és que per molt que els intenten marginar o invisibilitzar, els independentistes a la ciutat de València i a la resta del País Valencià continuaran existint i trobaran fórmules per fer-se visibles, si cal davant els mateixos nassos de l'autoritarisme local. La segona és que els governants de la ciutat, si volen ser conseqüents amb el suposat respecte a la identitat del poble valencià, comencen per expulsar la presència de simbologia espanyola a dins la comitiva de la processó cívica. La tercera és que segurament ha estat bé que, almenys per una vegada, el sentiment de greuge i la sensació de víctima haja adoptat un bon grau de simetria entre els manifestants del matí, i els de la vesprada, als quals, per altra banda, cal felicitar doncs ni la pluja ni un recorregut infame, van aconseguir persuadir-los de fer ús dels seus drets més elementals.

OPINIÓ

La memòria històrica d'en Garzón

JOSEP MARIA SOLÉ SOLDEVILA
BARCELONA

El jutge de l'Audiència Nacional Baltasar Garzón ha aconseguit, altre cop i no serà el darrer, esdevenir el centre d'atenció. La seva megalomania no té aturador i, després d'un període de silenci en què devia estar ocupat arxivant denúncies de tortures, ha tornat a posar fil a l'agulla en un nou procés judicial que sap perfectament que el tornarà a posa en boca de tot crist. I això sembla que l'omple d'orgull: que parlin d'ell encara que sigui bé.

El nou propòsit jurídic d'en Garzón és l'elaboració de llistats de les víctimes del feixisme durant la guerra civil i el primers anys del franquisme per tal de procedir a l'exhumació dels cossos de les fosses comuns. L'objectiu final, disposa la interlocutòria, és jutjar els presumptes delictes de detenció il·legal en un context de crims contra la Humanitat.

A hores d'ara, no sabem quin destí li espera a aquesta iniciativa. Les darreres notícies ens informen que sembla que a la Fiscalia de l'Audiència Nacional no li fa el pes però la veritat és que tampoc no és una qüestió que em tregui la son. Perquè malgrat que els diferents poders de l'Estat espanyol van decidir no sortir del guió marcat per la transició espanyola, és a dir, mantenir un silenci sobre el nostre passat que ens aboqués a l'oblit, desenes d'organitzacions he estat temptat de dir centenars, perquè segurament són, però no he volgut passar per exagerat han estat treballant per rescabalar l'honor de totes les víctimes del feixisme. De totes elles. De les que van morir amb les armes a la mà els primers dies de l'aïcament, però també de les que varen ser afusellades a Cerdanyola del Vallès el 27 de setembre del 1975.

Potser, el que fóra ideal treure'n seria que finalment aquesta interlocutòria no tirés endavant veure'l posar-se aquesta inmerescuda medalla en dol d'ora, però que la polseguera que ha aixecat servís perquè l'administració pública recolzés amb més determinació les iniciatives populars que ja estan en marxa i, sobretot, perquè aquestes es multipliquessin i fessin seus els anhels de llibertat de les persones enterrades en les fosses comuns. Perquè l'ideal esdevingui realitat, cal només posar-se a treballar.

Anàlisi: La batalla pel control de les polítiques de memòria històrica

Picabaralla per Companys

ABEL CALDERA BERGA

Hi ha la percepció a ERC i a ICV que la seva presència al govern tripartit incomoda part de la seva base social. Per combatre això, i presentar rèdits positius a aquests sectors, les respectives direccions estan convençudes que les polítiques de memòria històrica poden ser una bona eina. La repercussió als mitjans de comunicació i els encesos debats que provoquen faciliten la visualització del perfil d'ambdós partits davant l'opinió pública.

Amb el disseny institucional del primer tripartit, Joan Saura va aconseguir una conselleria de nova creació, la de Relacions Institucionals, des de la qual projectar part del discurs més polititzat de la formació. Aquesta conselleria formalitzà la direcció general per a la Memòria Democràtica, que ha acabat donant peu al Memorial Democràtic, un organisme encarregat de dur a terme polítiques públiques de memòria històrica. El projecte de llei que instituïa aquest organisme s'elaborà durant el primer tripartit, però la seva aprovació definitiva fou l'octubre de 2007, ja sota la presidència de Montilla. Comptà amb els vots a favor dels partits del govern, l'abstenció de CiU i els vots en contra de PP i Ciutadans.

Per la seva banda, el disseny institucional també donava a ERC el control d'altres institucions generadores de discurs històric. El Museu d'Història de Catalunya i el Centre d'Història Contemporània de Catalunya són entitats que depenen respectivament de la Conselleria de Cultura i de la de Vicepresidència. Cal no oblidar, d'altra banda, el pes de la Conselleria de Cultura pel que fa al repartiment de subvencions a empreses o entitats susceptibles de tractar aquesta temàtica. D'altra banda, l'organisme que en un primer moment havia pres una important presència pública en la batalla per la memòria, la Comissió de la Dignitat, és molt més proper als postulats d'Esquerra que d'Iniciativa.

El projecte del Memorial Democràtic ja va crear, el 2005, certa polèmica. ERC va reclamar que aquell projecte, dotat amb 600.000 euros, es vinculés al Museu d'Història de Catalunya. Per la seva banda, 36 professors universitaris signaren un manifest contra el projecte i insinuaven sectarisme polític en la seva concreció.

Per la seva banda, un grup de professors afins a l'antic PSUC i a ICV van ser els encarregats de redactar el projecte. Encapçalats per Ricard Vinyes, en van formar part

Els membres del Govern principati en una ofrena al Fossar de la Pedrera

els professors Manel Risques, Pere Ysàs, Francesc Vilanova i la museòloga Montserrat Iniesta

De totes maneres, arran de la problemàtica dels Papers de Salamanca, la repercussió mediàtica de les polítiques de memòria es decantava cap a la balança d'ERC. Però amb la posada en marxa del Memorial Democràtic,

ICV ha pretès saltar a l'escena central aprofitant l'aniversari de l'afusellament del President Companys.

L'anul·lació de judicis

La Llei de memòria històrica espanyola va ser refrendada per Joan Carles I el 26 de desembre de 2007, no sense polèmica. Aquesta llei preveu la possibilitat de sol·licitar la declaració reparatòria per a tots aquells que fossin jutjats

per tribunals d'excepció durant la guerra civil i el franquisme. Segons l'articulat, correspon als hereus del represaliat, en cas que aquest sigui mort, exercir els tràmits per a les reparacions que permet aquesta llei.

Si bé la llei no preveu explícitament els mecanismes per a l'anul·lació de judicis sumariíssims, l'esclatxa legal per fer-ho és l'anomenada "doctrina Jiménez Villare-

jo", segons la qual només es pot anul·lar un judici si hi ha un element nou. Precisament, aquest fou l'aspecte en el qual ICV es recolzà per votar a favor de la llei, a diferència d'Esquerra que hi va votar en contra.

L'estratègia de Saura passa, doncs, per utilitzar la via ordinària per aconseguir la nul·litat del judici a Companys. En contra té les opinions que reclamen una declaració política al més alt nivell com a perdó expressat per l'Estat espanyol. Per seguir l'estratègia legalista era precis la intervenció d'un membre de la família Companys. A tal efecte, la conselleria de Relacions Institucionals va realitzar els tràmits amb una de les nètes, Maria Lluïsa Gay.

Polèmica oberta entre ERC i ICV

Una setmana abans de l'aniversari del 15 d'octubre, Joan Saura va anunciar que Maria Lluïsa Gally, demanaria al Govern espanyol la declaració de reparació i reconeixement personal. Amb aquesta declaració, la Generalitat concorria a les instàncies pertinents per aconseguir la nul·litat de la sentència. Dos dies abans de l'aniversari, Saura i Gally s'entrevistaren amb el ministre de Justícia

Mariano Fernández Bermejo, qui es comprometé a emetre la declaració abans de tres mesos.

La maniobra va provocar un petit terratrèmol que ha fet aflorar la lluita interna entre ERC i ICV per capitalitzar les polítiques de memòria històrica. Joan Puigercós va fer arribar una carta a la neta de

Companys on exposava que "recollir un document acreditatiu per facilitar la restitució de la figura de l'ex-president és un gest molt més pròxim a la humiliació que no a la voluntat d'exonerar al president d'un país". Des d'iniciativa es replicà a ERC que es llegeix la Llei de memòria històrica, i que no intentés patrimonialitzar la figura de Companys.

Davant les fissures que començaven a aflorar al si del seu govern, Montilla prengué el timó de l'afer i, durant l'acte d'homenatge a Companys, afirmà que la Generalitat arribarà fins al final i que res l'aturarà. Mentrestant, ERC ha declinat dur la polèmica al consell de govern i qui ha acabat erigint-se en punt referencial per a la nul·litat del judici a Companys ha estat Montilla. El director de l'Agència Catalana de Notícies (ACN), Saül Gordillo, apuntava al seu bloc que "quandos es barallen, un tercer hi surt guanyant".

"Arran de la problemàtica dels Papers de Salamanca, la repercussió mediàtica de les polítiques de memòria es decantava cap a la balança d'ERC. Però amb el Memorial Democràtic, ICV ha pretès saltar a l'escena central"

"Amb la picabaralla per Companys, qui ha acabat erigint-se en punt referencial per a la nul·litat del judici a l'antic president afusellat ha estat l'actual president Montilla"

Protecció als feixistes el 12 d'Octubre

MIQUEL BENLLOCH VALÈNCIA

Impunitat i protecció policial. Aquesta ha tornat a ser, una vegada més, la tònica dominant i més repetida dels diferents actes que l'extrema dreta espanyola ha organitzat a diferents ciutats del país. Una vegada més, però, la resposta popular no ha fallat, i les activitats contra la presència feixista als carrers dels Països Catalans s'ha multiplicat respecte a anys anteriors.

La pràctica totalitat de les organitzacions feixistes espanyoles més destacades van tornar a triar els Països Catalans per celebrar la seua particular diada de la Hispanitat. Als casos de València i Barcelona, on les organitzacions España 2000 i Democràcia Nacional hi acostumen a organitzar manifestacions i concentracions, s'hi va afegir, per primera vegada, la ciutat de Tarragona, on el grupscle neonazi Alianza Nacional, hi va convocar la seua primera manifestació de caràcter estatal.

Encadenaments i càrregues a Barcelona

A Barcelona, la resposta contra la concentració d'homenatge a la bandera espanyola, organitzada per Democràcia Nacional, va ser convocada per l'Esquerra Independentista del Barcelonès (EIB), coordinadora que agrupa les organitzacions i casals d'aquesta ciutat. La vetlla del dia 12, una desena de militants de l'EIB es van encadenar als arbres de la plaça Sant Jordi de Montjuïc, el lloc triat pels ultres per a realitzar el seu acte polític. El dia 12, a primera hora, els Mossos d'Esqua-

Militants independentistes es van encadenar a la plaça on es concentren els ultres //FOTO: Oriol Clavera

dra els van desallotjar i detingueren a vuit independentistes després que aquests es negaren a identificar-se. Al poc de temps van ser deixats en llibertat.

El mateix dia 12, i alhora que Democràcia Nacional realitzava el seu acte, els independentistes intentaven manifestar-se sota el lema "12 d'octubre res a celebrar" pels carrers del barri de Sants i en direcció a la plaça d'Espanya. El desplegament

policial, però, els ho va impedir. Les càrregues dels Mossos d'Esquadra van aconseguir, finalment, dissoldre els vora set-cents manifestants. Afortunadament no s'hi van produir detencions.

Manifestació a Tarragona i hostigaments a València

Alianza Nacional, l'organització de l'arc ultradretà hispànic que més clarament s'alinea amb el nazisme,

va organitzar el seu primer gran acte estatal a la capital del Camp. Aquest va suposar que més de dues-centes persones van participar a una concentració que amb el lema "Nazis, ni a Catalunya ni enlloc", es va transformar en manifestació que va recórrer el centre de Tarragona fins a l'Ajuntament. Com en altres ocasions, les provocacions policials es van repetir al llarg de la marxa. El organitzadors, que van valorar com

a molt positiva la resposta ciutadana, van criticar tant el consistori tarragoní com la subdelegació del Govern espanyol per la permissivitat mostrada cap als neonazis.

A València, per contra, la concentració de rebuig a la marxa d'Espanya 2000, va tenir moltes dificultats per reeixir. El fort desplegament de la Policia Nacional espanyola va impedir els antifeixistes, convocats per Antifeixistes de l'Horta, arribar al punt de convocària, la Plaça de Sant Agustí. El partit ultra, per contra, una vegada més i com ja és habitual, no va tenir cap problema per tirar endavant la seua marxa. Al llarg de la manifestació, i com tots els anys, es repetiren els crims racistes i xenòfobs i inclús el cant del Cara al sol en alguns punts dels recorregut.

Crevillent contra el racisme

Els actes a les comarques del sud, aquesta vegada es van centrar a Crevillent, on desenes de persones es concentraren a aquesta ciutat del Baix Vinalopó per rebutjar l'acte feixista que uns dies abans havia organitzat Alianza Nacional. Els convocants de l'acte, que incloïa diverses organitzacions polítiques de les comarques d'Alacant i col·lectius d'immigrants, van censurar la complicitat de l'Ajuntament i de la subdelegació del Govern espanyol per haver permès l'acte d'AN, justament a una de les localitats dels Països Catalans amb major presència immigrants. L'Esquerra Independentista del Sud hi va ser present amb el lema "Combatem el feixisme, combatem la hispanitat".

Anàlisi La violència feixista s'intensifica al País Valencià

JOSEP GREGORI VALÈNCIA

Si l'any passat el País Valencià ja es considerava com un dels territoris més sacsejats per la violència feixista, aquest any s'ha confirmat la instal·lació d'una ràtzia constant contra l'esquerra i el nacionalisme emparada per la impunitat. Informes com el Raxen apuntaven cap a vora 600 agressions ultres en un any, dades que espanten els responsables polítics i policíacs, i que les eviten, en demostrar-s'hi una ineficàcia que condemna dues vegades les víctimes.

Des de la detenció de tres militants del del Grup d'Acció Valencianista (GAV) per l'assalt al Casal Jau-

me I de Russafa ara fa quasi tres anys, no s'ha tornat a detenir ningú pels habituals atemptats contra entitats civiques, ONG, casals culturals o seus polítiques. Bombs contra el BNV, ERPV o la Comissió Espanyola d'Ajuda al Refugiats (CEAR), atacs contra la Universitat, contra la Llibreria Tres i Quatre o contra actes com el Correllengua o les manifestacions del 25 d'Abril no acaben amb cap ultra detingut, tot i les nombroses denúncies i tractar-se de grups molt minoritaris i perfectament identificats. És per això que es va constituir la plataforma Acció Popular Contra la Impunitat, que aplega més de 40 organitzacions polítiques, sindicals, culturals i solidà-

ries, per fer un front comú contra la violència feixista i denunciar la seua impunitat. La seua tasca de denúncia, i sobretot l'articulació d'una unitat d'acció davant aquest problema global, el feixisme, no ha significat cap impediment pels ultres, que han accentuat aquest nou curs la seua violència, sobretot a partir del passat 9 d'Octubre.

Set atacs en cinc dies

Tal i com informa el web d'informació i anàlisi d'aquest fenomen, antifeixistes.org, en només cinc dies s'han comptabilitzat set atacs contra l'entorn nacionalista. Per contra, no hi ha hagut cap detingut, i la notícia no travessa les fronteres

del País Valencià. Val a dir, que aquests actes violents en altres parts de l'Estat estan considerades com a terroristes, amb penes de presó molt elevades, i clar, si s'aplicaren de la mateixa manera a tot l'Estat haurien de reconèixer que al País Valencià existeix violència feixista contra l'esquerra i l'independentisme, situant-nos com a víctimes. Això sembla que no interessa massa políticament els qui governen des de Madrid. Ací no passen de ser pura anècdota, tot i que finalment el delegat del Govern espanyol hagué de disculpar-se per haver fallat a Gandia, on durant el Correllengua una dona fou ferida per una pedra dels ultres que es van poder concentrar amb el visticlau de la policia, per boicotejar l'acte.

L'activitat de l'extrema dreta al País Valencià és ben visible. Espanya 2000 naix i s'organitza des d'ací, igual que Alianza Nacional, on milita l'assassí de Guillem Agulló. Els seus actes van des de xerrades

de membres del Ku Klux Klan o exmilitars nazis alemanys vetats a la resta d'Europa fins a manifestacions xenòfobes que estan autoritzades sense cap trava per la Delegació del Govern. Les lleis espanyoles protegeixen el seu "dret" a difondre l'odi i la discriminació, doncs no s'empra cap instrument legal que pugua evitar que s'emparen en la Llei inclús per defensar l'abolició dels drets humans, que si existeix, no s'aplica. No existeix ni tan sols la consciència que l'activitat ultra siga un problema, quan els exemples a la resta d'Europa espanten, deixen així via lliure al creixement i establiment d'una cultura de l'odi que amb el temps pot esdevenir un greu problema de convivència. Però la trista conclusió que podem treure és que les víctimes som nosaltres, que per alguna fosca raó continuem silenciades i condemnades.

MÉS INFO:

WWW.ANTIFEIXISTES.ORG

L'ACCENT

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Ser subscriptor de L'ACCENT et permet rebre a casa cada quinze dies la publicació i col·laborar amb el projecte d'informació popular i compromes amb la realitat dels Països Catalans

NOM i COGNOMS

ADREÇA
CODI POSTAL i POBLACIÓ

TELF. & ADREÇA ELECTR.

TIPUS DE SUBSCRIPCIÓ TRIMESTRAL (12 EUROS) SEMESTRAL (24 EUROS)

Envieu aquesta butlleta per correu a: L'ACCENT, C. Maldonado, 46 baixos, 46001 València // L'ACCENT, Tordera 34 baixos, 08012 Barcelona // truqueu al 646 981 697 o bé envieu un correu electrònic a subscriptions@accent.cat

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

NOM DEL TITULAR
POBLACIÓ

ENTITAT OFICINA CONTROL NÚMERO DE COMpte

Us prego que fins a nova ordre carregueu al compte corrent o llibreta indicada el rebut que us presentara L'ACCENT en concepte de subscripció.

SIGNATURA

70 advocats exigieixen la despenalització del delictes d'injúries a la Corona

LAIA ALTARRIBA BARCELONA

Tots els col·legis d'advocats dels Països Catalans han rebut des de mitjans d'octubre un escrit firmat per una setentena d'advocats que rebutgen la persecució de les persones que durant el darrer anys s'han expressat en contra de la institució monàrquica.

La setentena de juristes i professionals de l'advocacia que ja s'han adherit al manifest rebutgen la persecució de les persones que han cremat retrats de la monarquia espanyola en actes públics com a motiu de denúncia del paper d'aquesta institució. És per això que demanen la despenalització del delictes d'injúries a la Corona. I és que els advocats consideren que aquesta institució està sobreprotegida.

El manifest argumenta que aquesta sobreprotecció és "difícilment compatible amb el dret fonamental a la igualtat que estableix l'article 14 de la Constitució espanyola i també amb un Estat democràtic". A més, considera que la penalització "constitueix una limitació directa de l'exercici dels drets fonamentals a la llibertat ideològica i a la llibertat d'expressió de la ciutadania, i que sovint s'utilitzen per condemnar determinades opinions polítiques".

El manifest es va presentar el dia 10 d'octubre paral·lelament als col·legis d'advocats de Barcelona, València, Lleida, Alzira i les Illes Balears. L'objectiu és que els degans de cada col·legi el difonguin als

L'advocat Jordi Busquets va ser l'encarregat d'entregar el text al Col·legi d'Advocats de Barcelona // FOTO: Oriol Clavera

"El manifest es va presentar el 10 d'octubre als col·legis d'advocats de Barcelona, València, Lleida, Alzira i les Illes Balears"

col·legiats per tal d'aconseguir més adhesions. Durant els dies següents el manifest s'ha presentat a la resta de col·legis dels Països Catalans.

Nous judicis per injúries

La presentació pública del text arriba en un moment en què encara hi ha causes obertes contra antimonàrquics, i en què se n'acaba d'obrir

una altra. I és que justament, aquest dimecres 22, quatre persones estan cridades a l'Audiència Nacional espanyola per haver cremat un retrat reial el passat 11 de Setembre a Barcelona, a l'acabament de la manifestació de l'esquerra independentista. Una setmana més tard, el proper 29 d'octubre, 16 persones seran jutjades també a Madrid per haver

cremat fotografies del rei espanyol a Girona en solidaritat amb els primers encausats que hi va haver per aquest tema fa més d'un any.

Precisament, l'advocat dels 16 gironins i gironines portarà a l'Audiència Nacional espanyola el manifest dels 70 advocats dels Països Catalans per denunciar el caràcter polític del judici.

Acció el passat Onze de Setembre // FOTO: Albert Salamá

4 encausats més per la crema de fotos denuncien persecució política

Arran de la crema d'una fotografia del rei i la reina espanyols en acabar la manifestació de l'esquerra independentista el passat 11 de Setembre a Barcelona, quatre persones han estat citades a l'Audiència Nacional espanyola. Tenen citació per comparèixer-hi el dimecres 22 d'octu-

"4 persones han estat citades a l'Audiència Nacional espanyola per cremar un retrat del rei el passat Onze de Setembre"

bre. A totes les persones les imputen per injúries per haver cremat el retrat, segons ha pogut saber L'ACCENT. Els encausats han declarat a aquest perío-

dic que, tot i que estan d'acord amb l'acció, cap d'ells ho va fer. Asseguren que si els han imputat és perquè són noms de persones que havien estat en alguna ocasió anterior encausades en algun altre cas i, sobretot, perquè són militants de l'esquerra independentista. Així doncs, denuncien que es tracta d'una persecució política de la militància independentista, ja que no hi ha cap prova que sustentï l'acusació.

Tancada a la Universitat de Girona en solidaritat amb els 16 encausats

Les 16 persones que seran jutjades el 29 d'octubre a l'Audiència Nacional espanyola per haver cremat retrats del rei en una acció solidària amb els primers dos encausats, es van tancar la nit del 16 al 17 d'octubre a la Universitat de Girona. Els tancats justifiquen l'elecció del recinte universitari com a marc de la protesta perquè va ser precisament la invitació de la rectora, Anna M. Geli, al monarca espanyol el que va desencadenar les accions antimonàrquiques i la repressió

posterior. Era el 13 de setembre de fa un any quan, en contra de l'opinió dels estudiants, el rei borbó va inaugurar el Parc Científic i Tecnològic de la Universitat de Girona. El mateix vespre, en una protesta antimonàrquica, dues persones van cremar un retrat del monarca. Aquestes dues persones van ser detingudes, jutjades i condemnades. El judici del proper dia 29 és contra 16 persones que es van solidaritzar amb aquells dos primers encausats i també van cremar retrats reials.

Èxit del vaixell avortista al seu pas per València

AURE SILVESTRE VALÈNCIA

Ni la campanya històrica organitzada per alguns mitjans de comunicació, ni les amenaces anunciades per diferents entitats integristes catòliques, ni els entrebancs posats des de l'Ajuntament de València i altres institucions públiques van poder impedir que el Women on Waves (Dones sobre les ones), el vaixell avortista de l'ONG del mateix nom, pogués atracar al port de València.

Aquesta organització no governamental holandesa treballa des de fa anys pel reconeixement de les dones a disposar plenament del seu cos i ha encetat campanyes a diferents països de tot el món a favor de l'avortament lliure i segur. Women on Waves va ser convidada per la Plataforma Feminista del País Valencià en el context de la campanya que diverses organitzacions i plataformes feministes i antipatriarcales duen a terme per aconseguir que el govern de l'Estat approve la llei de despenalització de l'avortament.

Entre les activitats de sensibilització organitzades per la plataforma feminista, i que s'han desenvolupat entre el 13 i el 21 d'octubre, hi ha a més de la visita del vaixell, una concentració, el passat de vídeos, les xerrades i conferències, i actes més lúdics com algunes actuacions musicals.

Amb tot, el centre d'atenció mèdica va ser la visita del vaixell, que practica un tipus d'avortament que en circumstàncies normals seria prohibit a l'Estat espanyol, per fer-los a trenta quilòmetres

"Womens on Waves va ser convidada per la Plataforma Feminista del País Valencià en el context de la campanya que diverses organitzacions i plataformes feministes i antipatriarcales duen a terme per aconseguir la despenalització de l'avortament"

tres dins la mar, on regeix la llei holandesa, la de bandera del vaixell. Aquests avortaments es poden fer sense un informe psiquiàtric previ, i només atenen a la voluntat de la dona, el que justament reclamen les entitats feministes. Els avortaments que practica a alta mar són els anomenats farmacològics, per a embarassos de menys de sis setmanes i set dies i que no suposen pràcticament cap risc per l'embarassada i estan supervisats sempre per un metge ginecòleg.

Entrebancs esperats

Com era de preveure, només assabentar-se de l'arribada del Women on Waves, els sectors ultracatòlics van organitzar la seua campanya d'intoxicació mediàtica, que va

Alguns dels manifestants contraris a l'avortament // FOTO: Women on Waves

comptar, a més, amb la complicitat de les administracions valencianes, tant local com autonòmica, per impedir l'atracament del vaixell al port de la ciutat. El divendres 17, dia de l'arribada, les persones que s'havien desplaçat al moll del port per donar-li la benvinguda, van haver de suportar una concentració de les autoamenades entitats "provida", que intentaren boicotejar l'acte, encara que sense aconseguir-ho.

L'administració local també hi posà el seu granet de sorra en fer reiterats controls als vehicles que havien de dur el material per a la festa de benvinguda, i l'autoritat portuària, cedint a les pressions del Partit Popular, també intenta impedir l'atracament del Women

on Waves, bloquejant el seu amarament amb dues llanxes. Malgrat els intents de dificultar la maniobra d'atracament, la determinació de la tripulació del vaixell, composta exclusivament per dones, sobrepassà l'hostigament de les llanxes, que finalment optaren per retirar-se entre els crits i les rialles de les congregades. A les poques hores d'estada a València, el Women va tornar a alta mar per practicar les primeres tres interrupcions de l'embaràs anunciades.

La pràctica d'aquests avortaments, que es multiplicaren els dies següents era un dels principals objectius de la seua visita, i aconseguí centrar el màxim d'atenció mediàtica, que també van aconseguir de ple.

L'expropiació de pous a Vinallopp (Tortosa) podria amagar intencions transvasistes

PEP GINER AMPOSTA

El *Butlletí Oficial de la Província* (BOP) publicava el 3 d'octubre l'anunci que ja va publicar el 24 de setembre el *Butlletí Oficial de l'Estat* (BOE): la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE) expropia forçosament 108 finques a Vinallopp (terme de Tortosa) al costat del riu Ebre. L'expedient contempla construir una canonada entre el canal i el camí existents a la zona expropiada i inclouria una dotzena de pous.

El motiu, segons un informe de l'empresa pública Aguas de las Cuenas Mediterràneas (ACUAMED), seria l'habilitació dels pous esmentats per estar disponibles en cas d'emergència per contaminació de l'Ebre durant la neteja del pantà de Flix. L'aigua subterrània serviria per abastir el Camp de Tarragona si s'hagués d'interrompre el minitransvasament de l'aigua que s'extreu dels canals. La possibilitat que suposi un transvasament encobert preocupa a afectats, la Plataforma en Defensa de l'Ebre i la Unió de Pagesos.

Protesta dels veïns de Vinallopp

Manca de transparència

Les persones afectades no saben on obtenir informació sobre aquest projecte i tampoc cap institució els ha explicat on es pot consultar. Per tant la sensació general és d'indignació, inseguretat jurídica i indefensió. En aquest sentit és força significatiu que la memòria del projecte no es pot trobar ni a l'Ajuntament de Tortosa, com seria exigible en un procés d'exposició pública. A més, el consistori torto-

sí no ha facilitat encara les fotocòpies dels plànols. Altres persones afectades expliquen que reberen versions contradictòries en adreçar-se telefònicament a Madrid. Altrament també és molt significatiu la poca col·laboració que han mostrat fins ara les dues comunitats de regants.

Reaccions de les persones afectades

El passat 2 d'octubre els veïns afec-

tats van tenir una primera reunió amb representats d'Unió de Pagesos (UP), que van oferir assessorament jurídic i suport. Posteriorment, el dia 14 es va realitzar una assemblea força productiva amb la presència de membres del sindicat i de la Plataforma en Defensa de l'Ebre. Entre els acords presos, cal destacar la concentració convocada per al proper 28 d'octubre a davant de l'Ajuntament de Tortosa, dia en el qual està prevista la reunió bilateral entre l'alcalde Ferran Bel (CiU) i els tècnics d'ACUAMED.

Veritables objectius de les expropiacions

Els propietaris afectats, la PDE i Unió de Pagesos afirmen amb rotunditat que el perill que els dotze pous, que teòricament els volen fer com una alternativa de subministrament d'aigua davant una hipotètica contaminació per les obres del pantà de Flix, siga l'excusa per accedir a l'aigua de qualitat del gran aquífer de la Galera. És a dir, afirmen que podria tractar-se d'unes obscures intencions transvasistes.

BREUS

Rebuig al polígon de can Bages

La Plataforma Aturem Can Bages va reunir el passat diumenge 19 d'octubre més de 300 persones a la manifestació convocada a Castellar del Vallès (el Vallès Occidental) per demanar l'aturada de les obres del nou polígon industrial. La manifestació, amb el recolzament d'una vintena d'entitats ambientalistas, polítiques i socials va transcórrer pels carrers de Castellar amb el lema "Preservem el Vallès". Els manifestants van demanar a l'equip de govern que aturi unes obres marcades per les denúncies d'irregularitats. Així mateix van "regalar" unes llesques procedents dels pins talats a la zona.

Alcanar s'oposa al Castor

L'Ajuntament d'Alcanar (el Sènia) ha aprovat demanar l'anul·lació de l'avaluació d'impacte ambiental del projecte Castor, que pretén construir un dipòsit submarí per emmagatzemar gas i una planta regasificadora al terme de Vinaròs. Aquesta acció coincideix amb l'anunci que la Plataforma en Defensa de les Terres del Sènia ja ha recollit 14.000 signatures en contra del projecte. La planta de regasificació es pretén construir al terme de Vinaròs però a tant sols cinc quilòmetres de nucli urbà d'Alcanar.

Els solars no fan Gràcia

L'Observatori de Gràcia, una iniciativa de l'Assemblea per visualitzar les transformacions urbanístiques i socials d'aquest barri barceloní, va comptabilitzar en un mapa de l'especulació fins a 28 solars. Per assenyalar aquesta problemàtica i donar nous usos a aquests solars han convocat una cercavila el proper 25 d'octubre amb la presència de bastoners, circ, música, faquires... Per l'Observatori "els solars no fan Gràcia".

Trobada cap a la unitat popular

Ribes (al Garraf) acollirà el proper 1 de novembre una trobada de persones vinculades a les CUP i també a l'esquerra independentista. La convoquen les CUP de Capellades, Martorell, Ribes i les Roquetes, Sallent, Valls, Vilafranca del Penedès, i Vilanova i la Geltrú. La jornada es planteja com un espai de trobada (música, xerrades, debats), de participació i enfortiment dels vincles entre els qui treballen en l'esquerra independentista transformadora, i un espai de construcció d'Unitat Popular, amb l'objectiu de "debatre el paper de les CUP en el terreny municipal, per conèixer i debatre la tasca de diferents candidatures en experiències de govern i oposició".

MUNICIPALISME

L'única estratègia, democràcia popular

XAVI NAVARRO VILAFRANCA*

Els darrers dies he tingut el plaer de participar a la meua primera - i primera a la nostra vila - audiència pública. L'audiència pública és una eina que el reglament orgànic municipal de Vilafranca - una modificació realitzada per la CUP - ofereix a tots els ciutadans de la vila.

En definitiva l'audiència pública és un acte obert que pot convocar l'Ajuntament o la ciutadania i en el qual els assistents poden intervenir lliurement per expressar la seua opinió, indignació, suggerir o recriminar respecte a un tema concret del municipi en el qual el consistori té l'obligació d'informar sobre certes actuacions polítiques administratives.

En aquest cas va ser convocada mitjançant la recollida de més de 600 signatures - només en calien 300 i es recolliren durant el mes d'agost - de ciutadans i ciutadanes per demanar a l'Ajuntament explicacions respecte al problema de sorolls, esquerdes i vibracions que el pas del Tren d'Alta Velocitat (TAV) ocasiona pel seu pas pel centre de Vilafranca.

Aquests veïns, els quals des de la CUP hem ajudat i assessorat els darrers mesos, van aconseguir fer un gran exercici de participació ciutadana i de democràcia popular. Al més pur estil d'assemblea política se succeïen les intervencions dels veïns, algunes criticant, algunes aportant i altres suggerint. Mentrestant, l'Ajuntament havia de donar explicacions d'allò fet i d'allò no fet. I assumia de forma pública la seua responsabilitat i el seu compromís vers els ciutadans de la nostra vila.

Aquest acte gens polític i molt democràtic és un primer pas cap a l'exercici d'una veritable democràcia que faci seva aquella màxima zapatista de "vostre està entrant en territori zapatista. Aquí mana el poble i el govern obeeix".

Més enllà de consignes i de direccions polítiques que només volen professionalitzar la política per acabar en el mateix sac dels que critiqueu, cal treballar per dignificar i donar credibilitat a les reivindicacions veïnals. Això és la veritable unitat popular. Ha de ser i serà el nostre camí.

* Regidor de la Candidatura d'Unitat Popular (CUP) de Vilafranca del Penedès.

Nou d'Octubre contra les adversitats

REDACCIÓ VALÈNCIA

Ni l'obstrucció institucional, ni la intimidació policial ni la intensa pluja que va caure a València el 9 d'octubre van impedir que centenars de manifestants recorregueren els carrers de la ciutat convocats per la Comissió 9 d'Octubre i l'esquerra independentista.

Si fa uns anys la convocatòria de la tradicional manifestació reivindicativa es va haver d'avançar un dia perquè la Delegació del Govern espanyol havia cedit el recorregut del dia 9 a grups d'ultradreta, enguany la manifestació ha hagut de canviar de recorregut perquè se celebrava una processó institucional que commemorava l'entrada del rei En Jaume a la ciutat. Així, la Comissió 9 d'Octubre ha hagut de traslladar el punt de partida a un carrer pròxim a la plaça de Sant Agustí, l'inici tradicional de la manifestació, i en compte de transitar pels carrers centrals de la ciutat, s'ha hagut de passar pel perímetre de Ciutat Vella per acabar a la Torres de Serrans, lluny del Parterre on hi ha l'estàtua equestre del rei Conqueridor. Tot i així, entre 1.500 i 2.000 persones acudiren a la

Capçalera del bloc independentista // FOTO: Francesc Francès

manifestació i aguantaren un dels més intensos aiguats que recorda la ciutat.

Intimidació i complicitat policial

En el punt de partida de la manifestació, la Policia Nacional espanyola va desplegar un dispositiu poc habitual: furgonetes i policies uniformats tallaven tots els punts d'accés a la zona i confiscaven els pals de banderes que portaven els assis-

tents per considerar-los perillosos. Així mateix prenen nota de totes les pancartes que portaven els difrents col·lectius, tot i que es descobreix la seua capacitat lectora en català. Membres de les organitzacions de l'esquerra independentista van ser identificats i amenaçats abans de que començara la manifestació.

Mentre la policia reprimia la gent que anava arribant, grups de violents d'extrema dreta es congrega-

ven a pocs metres i agreïen a diverses persones, entre elles, dos militants de la Coordinadora Obrera Sindical.

Unitat contra les agressions

En un clima de màxima tensió i d'escalada repressiva, els col·lectius de l'esquerra independentista van realitzar una convocatòria unitària. Sota el lema "Els Països Catalans decidim independència" van aglutinar més d'un terç dels manifestants, que, com feia temps que no es veia, no van de parar de cridar consignes contra la policia, els partits polítics i la patronal. Contra la pluja només cabia resistir.

Estelada a la plaça de l'Ajuntament

La manifestació d'enguany ha estat precedida pels incidents causats per grups d'ultradreta arran del desplegament d'una estelada de grans dimensions a la plaça de l'Ajuntament durant la processó de la Senyera. L'acció, reivindicada per les joventuts del partit ERPV, va provocar la invasió del recorregut de l'esmentada processó pels grupscles neonazis que, com cada any, assistien als actes oficials de la diada.

Primeres grans mobilitzacions contra la política educativa del Govern valencià

REDACCIÓ VALÈNCIA

Les advertències del món educatiu valencià s'han fet realitat. De la denúncia i la insubmissió als centres s'ha passat a l'acció: el proper 16 d'octubre milers de professors, alumnes i pares d'alumnes es concentraran a Alacant, Castelló de la Plana i València per reclamar la derogació de l'Ordre de la Conselleria d'Educació sobre Educació per a la ciutadania.

"Una manifestació de rebuig sense precedents". Així qualificava la nota de premsa de l'STEPV, el sindicat majoritari a l'ensenyament valencià, la mobilització del 16 d'octubre en què unes 11.000 persones isqueren al carrer sota el lema "Amb aquesta educació, Font de Mora dimissió". L'STEPV és un dels integrants de la Plataforma per l'Ensenyament Públic, qui va convocar les manifestacions; en formen part, a més, CCOO, UGT, Federació de Pares i Mares d'Alumnes FAPA-

València, Escola Valenciana - Federació d'Associacions per la Llençua, l'associació d'estudiants FAAVEM i les permanents de directors de primària i secundària.

L'èxit de la convocatòria ha servit per refermar les reclamacions del món educatiu que, a més d'insistir en la derogació de l'ordre, ara reclamen que s'aturen els processos sancionadors que ha obert la Conselleria contra professorat i centres valencians que no han acatat l'obligació d'impartir Educació per a la ciutadania en anglès.

De moment, però, el PP no ha sabut respondre a aquest clam generalitzat i en congrés regional celebrat el cap de setmana de 18 i 19 d'octubre han refermat la seua política educativa que es concentra en el rebuig frontal a l'assignatura Educació per a la Ciutadania. És més, la ponència marc "Sí a la vida" recull el suport dels conservadors a les iniciatives privades que "enri-

Concentració a Castelló de la Plana // FOTO: STEPV

quisquen l'oferta" pública educativa. Cap cessió, doncs, a l'ensenyament públic.

Més mobilitzacions

Davant l'actitud de Conselleria, les mobilitzacions no s'aturen. De fet, les manifestacions del dia 16 van estar precedides per tancaments de profes-

sors a un gran nombre d'instituts valencians la nit anterior. Per als pròxims dies, els sindicats han convocat concentracions periòdiques així com assemblees generals a Alacant, Castelló de la Plana i València, on, entre altres mesures, es plantejarà la possibilitat de convocar vagues generals a l'ensenyament.

Cinema Mostra de
Barcelona, València i Palma de Mallorca
Jocs, concerts,
poesia, exposicions,
teatre i molt més.

www.mahaba.palestina.cat

III Marató cultural Benvinguda Marhaba Palestina
Del 28 d'octubre al 30 de novembre.

Logo of the Palestinian Cultural Marathon (Marhaba Palestina) with the Arabic word 'Marhaba' and 'Palestina'.

Protocol de Kyoto: és l'hora de fer-ne balanç

A. GREGORI DONET /
XIMO GUILLEM-LLOBAT
VALÈNCIA

Desembre de 1997. El Conveni Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (UNFCCC) adopta l'anomenat Protocol de Kyoto amb la finalitat d'establir objectius vinculants per reduir les emissions d'efecte hivernacle per als països desenvolupats. Entra en vigor el 16 de febrer de 2005 i fixa com a objectiu global la reducció del 5,2% de les emissions per al període 2008-2012 respecte a l'any 1990. En l'actualitat 175 països hi són presents, tot i que encara hi ha absències com la dels Estats Units d'Amèrica o Austràlia. S'espera que la propera Conferència del Conveni es realitzi a finals de 2009 a Copenhaguen.

Arran de l'entrada en vigor del Protocol de Kyoto, la Unió Europea assumia la reducció del 8% de les emissions per al període 2008-2012, en acordar una taxa de reducció diferent per a cada país integrant, de manera que a l'Estat espanyol es permetia, fins i tot, incrementar les seues emissions fins a un 15% per al 2008-2012. Aquest mecanisme ha servit des d'aleshores per especular amb la contaminació de

CO₂ i vendre els drets d'emissió a altres països per què puguen contaminar més. Com afirma l'organització ecologista Greenpeace, un reflex d'aquesta desafortunada política ambiental és el cas de la central de As Pontes que consumeix prop de nou milions de tones de carbó, -que suposa més del 20% de tot el carbó consumit a l'Estat espanyol- i que ha rebut gratuïtament el

"Kyoto ha permès especular amb la contaminació de CO₂ i vendre els drets d'emissió a altres països"

80% dels drets d'emissió en el període 2005-2007. Segons Raquel Munt, responsable de la campanya de Canvi Climàtic i Energia de Greenpeace: "El carbó és el responsable del canvi climàtic, ens fa

dependents energèticament, condemna l'atur i posa en risc la salut dels treballadors i dels ciutadans".

El model de desenvolupament consumista clau
Malgrat el ressorgiment de la consciència ambiental i més enllà dels possibles tractats, normatives o protocols com el de Kyoto que es puguen adoptar, les emissions de gasos hivernacle segueixen augmentant any rere any i si no modifiquem el nostre model de desenvolupament malaauradament seguiran fent-ho. Segons un estudi del Grup Intergovernamental sobre el Canvi Climàtic (IPCC), el 2005 la concentració de CO₂ a l'atmosfera va arribar a la xifra inaudita de 380 ppm (parts per milió) -uns 150 anys abans era de 270 ppm.

Resulta evident que gran part de la responsabilitat de les emissions de gasos d'efecte hivernacle rau en el model de desenvolupament capitalista de les societats industrialitzades com la nostra, basat en el consumisme i en la producció del màxim benefici econòmic sense tenir en compte els factors que es poden veure afectats (ambientals, socials, territorials, etc.) i d'aquí la necessitat d'en-

focar també la problemàtica des d'aquesta perspectiva. Aquesta dinàmica està en gran mesura determinada per les fonts energètiques dominants, com són el petroli, el carbó i el gas natural, la taxa de renovació dels quals és zero. Arribats en aquest punt, existeix cada dia més la necessitat de canviar de rumb ja que aquest model de creixement indefinit no es pot mantenir per més temps sent conscients que el

"Si no modifiquem el nostre model de desenvolupament l'emissió de gasos hivernacle seguirà creixent"

nostre sistema de producció i consum és molt ineficient i malbarata pel que fa a matèria i energia. Alhora aquest canvi de rumb s'ha de produir conjuntament amb una

profunda transformació social que incidisca en el model de vida que duem.

Per aconseguir-ho, el més complicat i necessari és com fer que s'iniciï aquest canvi de comportament en la població. Entre alguns punt fonamentals seria necessari començar incentivant, en primer lloc, l'estalvi, per evitar els consums innecessaris i malbaratadors. I en segon lloc, fomentar l'eficiència tot millorant les tecnologies però també els usos i les pràctiques de producció i consum energètic. En aquest sentit, com ja s'ha plantejat amb la qüestió de l'aigua, és necessari que s'adopte una nova cultura de l'energia.

Calen veritables mesures per aconseguir transformacions ja que fins ara, el Protocol de Kyoto i les obligacions derivades de les normatives europees relatives al canvi climàtic -com són la reducció d'emissions, l'ús eficient de l'energia i els objectius sobre energies renovables- són pregonades en cada pla, normativa o reglament relatiu a la planificació energètica, però la realitat amaga una manca d'esforços reals i uns objectius insuficients que perpetuen un model energètic insostenible.

CAP A LA UNITAT POPULAR
1 de novembre trobada
al Ger. Ribes del Garraf.

[HTTP://TROBADA CAP A LA UNITAT POPULAR.BLOGSPOT.COM](http://TROBADA CAP A LA UNITAT POPULAR.BLOGSPOT.COM)
xerrades, debats, dinar popular, concert Verd Cel.

cup
Comitè d'Unitat Popular

Esclata el conflicte social

ALEX TISMINETZKY BARCELONA

Un fantasma recorre els polígons industrials dels Països Catalans, els temuts expedients de regulació d'ocupació (ERO). La indústria catalana està en alerta, en les darreres setmanes més 10.000 treballadors de les principals empreses del país afronten expedients i intents de retallades de drets laborals, i moltes altres empreses estan expectants pels efectes de la crisi en els seus respectius sectors.

A mitjans d'any es calculava en 20.000 les persones que havien perdut la feina als Països Catalans, xifra que de ben segur augmentarà en els propers mesos, amb el desenllaç dels darrers expedients. Els sectors més afectats són l'automobilístic, el tèxtil, l'elèctric i el de matèries plàstiques.

Els sindicats CCOO i UGT ja han fet públic que preparen les negociacions amb la patronal, mentre que l'esquerra alternativa sindical anuncia "mobilitzacions contundents" contra el que han anomenat "terrorisme empresarial", i la pricipatina Xarxa contra els Tancaments planteja noves mobilitzacions.

Els ERO en xifres

227 milions són els beneficis reconeguts de Nissan en els darrers tres anys a la planta de la Zona Franca.

30% és el que han augmentat al 2008 els judicis d'acomiadaments.

10.234 treballadors afectats directament als ERO que es negocien actualment a Nissan, SEAT, Futura, Ford, Simon, Tico, Lladró, Pirelli, Eurosit, Frigo, Colortex, Tallers Casals i Freudenberg.

7 treballadors d'empreses proveïdores seran acomiadats per cada treballador acomiadat en una gran empresa automobilística.

Mobilitzacions dels treballadors de Nissan de la Zona Franca // FOTO: Edu Bayer

Nissan

Zona Franca de Barcelona.

1.680 afectats

La multinacional japonesa ha confirmat la seva intenció de presentar un ERO per acomiadar el 40% de la seva plantilla de la Zona Franca. La majoria dels treballadors afectats anirien al carrer abans de cap d'any, i la resta entre gener i setembre de 2009.

Entrevista a Javier Turrillo, membre de CGT Nissan Zona Franca

"L'ERO provocarà confrontació i rebuig"

Com està la situació a l'empresa? Fins a la presentació de l'ERO l'empresa ha aprofitat al màxim una clàusula de flexibilitat horària del conveni que li permet enviar-nos a casa determinats dies al mes, que haurem de recuperar en dissabtes o festius.

Finalment ens vam assabentar de l'ERO per la premsa, i això que tres dies abans ens havien dit alts càrrecs que no hi havia notícies. Aquesta companyia, en la seva més alta instància, juga amb l'ocupació de tots els seus treballadors, ocultant informació i mentint a la menor ocasió, i només trobarà, per part de la CGT, la confrontació i el rebuig.

Quina és la posició de CGT a l'empresa?

Nissan de la Zona Franca ha tingut en els darrers anys beneficis milionaris, i creiem que encara en tenen,

però intenten amagar aquestes dades per atemorir la plantilla, actuen amb molt secretisme per crear alarma. Per tant, primer demanem a l'empresa que doni a conèixer les dades dels darrers mesos.

En tot cas, entenem que l'expedient respon a la voluntat de la multinacional d'aprofitar la psicosis de crisi per a realitzar reestructuracions, augments de productivitat i canvi de contractes fixos per eventuais. Per això exigim a les administracions públiques, estatals i autonòmiques, el rebuig de l'ERO i l'exigència de solucions pactades amb els treballadors en les quals siguin les empreses qui suportin el cost d'aquesta situació per mitjà de la reducció de la jornada, el rebaixament dels inhumans ritmes actuals de producció i la condonació dels deutes de borses d'hores acumulades.

SEAT / Martorell. 4.900 afectats

La històrica empresa presenta un nou ERO que significaria 4.900 suspensions temporals de treballadors. Aquest nou pla empresarial, que en principi no significaria cap acomiadament, se suma a l'expedient que el 2005 va significar l'acomiadament de quasi 1.500 treballadors.

El sindicat CGT ha fet públic el seu rebuig frontal a la mesura, i ha exigint la retirada de l'ERO, mentre que els sindicats CCOO i UGT estan negociant amb la direcció.

Futura / Palma. 1.050 afectats

L'aerolínia presenta un ERO que significaria l'acomiadament de tota la seva plantilla actual, justificant la mesura per la crisi del sector. La plantilla ha convocat diverses manifestacions de protesta.

Ford / Almussafes. 1.013 afectats

La multinacional automobilística nord-americana ha aplicat un ERO de caràcter temporal, sense cap acomiadament, que va entrar en vigor el passat 29 de setembre i finalitzarà el 17 de desembre.

Pirelli / Manresa. Més de 280 afectats

La multinacional ha presentat un expedient que representa l'acomiadament del 30% de la plantilla. L'empresa italiana ha plantejat quatre possibilitats per als afectats: recol·locacions en altres empreses del grup, recol·locacions externes mitjançant la contractació d'una empresa de reinserció laboral, prejubilacions per a treballadors de més de 58 anys o indemnitzacions una mica més altes.

Colortex / València. 70 afectats

L'empresa ha presentat un expedient que representa l'acomiadament del 25% de la seva plantilla, i que s'afegeix a anteriors ERO temporals a la mateixa seu.

Tallers Casals / Ripoll. 38 afectats

L'empresa ha pactat ja un expedient amb el sindicat CCOO que representa l'acomiadament d'un terç del centenar de treballadors de la plantilla.

Ceramicas del Foix / Santa Margarida i els Monjos. 72 afectats

L'empresa del Grup Roca ha presentat un expedient que representa l'acomiadament del 28% de la seva plantilla actual, 259 empleats. L'empresa ha justificat la mesura per la desaceleració del sector de la construcció.

Unilever / BCN. 268 afectats

La multinacional de gelats d'origen holandès i anglès ha anat buidant la seva seu catalana, que havia tingut fa pocs anys més de 1.000 treballadors, i traslladarà la seva producció totalment a altres seus europees. Els treballadors han convocat protestes pels propers dies.

Eurosit / Abrera. 155 afectats

La proveïdora automobilística de SEAT ha anunciat un ERO temporal que afectarà un terç dels seus 450 treballadors, que coincidirà amb dies en que SEAT aturarà dues línies de producció.

Tico / Berga. 213 afectats

La multinacional automobilística nord-americana ha anunciat el tancament de la seva seu catalana per traslladar la seva producció a Hongria i la República Txeca.

Simon / BCN. 80 afectats

L'empresa de material elèctric està amenaçada fa mesos per un ERO que afecta a 80 treballadors, d'una plantilla de 189. Amb un comitè d'empresa amb majoria de delegats de CCOO i FTC-IAC, la plantilla ha portat endavant múltiples mobilitzacions, reivindicant que totes les baixes siguin voluntàries, sense cap acomiadament.

Lladró / València. 275 afectats

L'empresa valenciana ha presentat un expedient que representa l'acomiadament del 19% de la seva plantilla actual, 275 empleats de la secció de porcel·lanes.

Colortex / VLC. 70 afectats

L'empresa ha presentat un expedient que representa l'acomiadament del 25% de la seva plantilla, i que s'afegeix a anteriors ERO temporals a la mateixa seu.

MOVIMENTS D'ALLIBERAMENT A EUROPA III

Un laboratori enmig del mar

ROGER SÀNCHEZ SASSARI

Sardenya gaudeix d'una ubicació paradisiàca, al bell mig del mediterrani. Aquesta situació, però, facilita també un aïllament ideal per convertir-se en banc de proves de la repressió i l'opressió nacional. Realment, una colònia europea en ple segle XXI.

La consciència nacional a Sardenya és molt difusa. Seria erroni si diguéssim que és inexistent, perquè hi és, malgrat que sovint sembla més folklòrica que no pas de construcció nacional. I s'hi suma el fet que costa molt de sentir gent parlant en llengua sarda. Però això no ha estat un impediment perquè l'independentisme de l'illa hagi crescut els darrers anys.

A Sardenya, dins l'àmbit polític que es reclama com a nacionalista o independentista trobem diferents organitzacions. La més vella és Sardinia Nazione (SN), una organització que centra la seva línia política quasi exclusivament en l'aspecte nacional. Independentzia Republica de Sardinia (IRS) és la més recent, creada fa 4 anys. Malgrat tenir un discurs social més proper a la classe treballadora, no deixen de ser força ambigus en aquest sentit, i agrupen a sectors socials de tot tipus, des de treballadors fins a cristians, petits empresaris, etc. Dins d'aquest àmbit podríem trobar també el Partidu Sardu d'Azione (PSd'Az), que es reclama independentista malgrat que la seva pràctica política estigui dins de l'àmbit de l'autonomisme, com ho va reflectir l'any passat la seva campanya en defensa de la reforma de l'Estatut de la Regió Autònoma de la Sardenya (RAS).

Finalment, trobem l'organització que més s'apropa a les organitzacions polítiques de l'Esquerra Independentista a casa nostra: de fet, les seves anàlisis són coincidents en l'enfocament de la lluita de classes, i com a organització marxista-leninista que es reclamen, consideren indústria-ble la lluita per l'alliberament nacional i social. A Manca pro s'Indipendentzia (aMPl - l'esquerra per la independència) prenen per lema Socialismu - Indipendentzia, entenent que és la culminació de la lluita de classes organitzada a nivell nacional sard i l'única capaç d'assolir ambdós objectius, que van indistricablement units. Va néixer l'any 2002, resultat de la unió de diversos col·lectius, i es constitueix com una organització oberta, de l'Esquerra Independentista sarda, que vol incorporar tota aquella gent que lluiti per la Independència i el Socialisme a Sardenya.

Val a dir que des de fa 5 anys,

Manifestació de l'esquerra independentista sarda

l'independentisme sard ha anat en augment, i gran part de la responsabilitat la té aMPl. La seva és una feina de carrer, de lluita de base, i de moment, refusen participar a les eleccions. I això que l'any passat, IRS va aconseguir un diputat provincial a Sassari (Tàttari, en sard), un dels feus d'aMPl. Sense fer massa especulacions, és fàcilment atribuïble gran mèrit d'aquest diputat a la feina de carrer d'aMPl.

Operació Arcàdia

L'any 2002 l'esquerra independentista sarda va rebre un fort cop: l'11 de juliol, una dotzena llarga de militants d'aMPl eren detinguts i empresonats en el marc de l'Operació Arcàdia, una onada repressiva emmarcada en la "lluita antiterrorista" de l'Estat italià. Als militants se'ls va imputar totes les accions (algunes amb artefactes explosius) que van tenir lloc a Sardenya des del 2002 fins al 2005; en total, entre 70 i 80 accions.

Els militants independentistes

van haver d'estar 45 dies a la presó i 10 mesos d'arrest domiciliari. Però si per una cosa va servir, va ser per donar a conèixer aMPl. L'organització va rebre molta solidaritat, tant de partits polítics com de personalitats. No s'ho esperaven pas. El 5 d'agost, una manifestació a Nuoro (Nùgoro, al centre de l'illa) acollia més de 1.000 persones.

Lluita política

Un cop els militants van ser fora de la presó, aMPl va veure que calia fer feina més política i no parlar només de repressió. Un dels esculls que s'han trobat és un trencament generacional. Si històricament el moviment independentista havia estat fort als pobles, i era cosa de 'gent gran', amb aMPl, el moviment s'ha rejuvenit, i ha començat a arrelar a les ciutats.

En aquest context, aMPl vol centrar la seva feina, sobretot, en la construcció nacional. Apunten aquesta feina en els aspectes lin-

güístic, cultural i històric, condicions bàsiques per crear consciència nacional. Assenyalen que aquest és un problema molt fort a Sardenya, ja que l'anorreament col·lectiu és brutal.

El G-8 en el punt de mira

El juliol del 2009 tindrà lloc a Sardenya la Cimera del G-8. Des d'aMPl s'han marcat el repte amb dos objectius ben clars: d'una banda, que tothom tingui clar que el G-8 no té lloc a Itàlia, sinó a Sardenya, que hi està

sotmesa com una colònia perquè és una nació sense Estat. De l'altra, i arrel precisament d'aquesta qüestió, volen que es parli de la situació de les nacions sense Estat. Depèn, en part, de les altres nacions sense Estat que això sigui possible, o que el G-8 passi per Sardenya consolidant la colonització militar, cultural i econòmica italiana d'aquesta preciosa illa del mediterrani, terra del gran militant comunista Gramsci.

OPINIÓ

Galiza combatent

CARLOS BARROS GALÍCIA*

La memòria de la mort en la lluita de Lola Castro i José Lamas, guerrilleros de l'Exèrcito Guerrillero do Povo Galego Ceive (EGPGC), va motivar el rescat de l'11 d'octubre com a data de la celebració del dia de Galiza Combatente per part de les organitzacions independentistes. En aquesta ocasió, les homenatjades van ser les lluitadores gallegues del passat i el present, quan falta menys d'un mes pel judici a l'Audiència Nacional espanyola a Ugio Caamaño i Giana Gomes, després de tres anys de presó preventiva. Santiago Vigo i José Manuel Sánches, també independentistes, continuen empresonats a l'espera de judici: fa 10 mesos de la seva detenció i expatriació. Són el rostre de la repressió de l'Estat contra un moviment de resistència anònima però palpable que es fa sentir des de 1995 i que en els darrers anys ha incrementat la seva activitat i contundència.

Davant la imatge d'un poble galleg submís, obediència i dòcil que la cultura espanyola ha pretès difondre, el present polític ens mostra una altra realitat que no només concerneix l'independentisme. En els últims mesos, el conflicte per la defensa del sector del múscul saltava als mitjans amb les explosions d'artefactes en seus d'empreses afins al PP, mentre les mobilitzacions pels preus de la llet incrementaven la seva combativitat. En els darrers anys, dues llargues vagues van portar el sector naval a mostrar la seva ràbia als carrers, durant dies van paraitzar amb barricades els carrers de la nostra ciutat major i assenyalaren els responsables de la precarietat per la via dels fets. Els que es mobilitzaven no eren radicals independentistes. Eren obrers gallegues que utilitzaven les úniques formes de lluita que, entenien, feien viable fer conquestes quan el diàleg entre contraris es torna estèril.

Podran dir, podran intentar convèncer, podran proclamar que som el que som. Però la realitat, per molt que molesti, és la que és. I saben, encara que no ho admetin, que el nostre poble cada dia està més viu i que la imatge que volen vendre de Galiza des de fa segles no es correspon amb la del país que, pas a pas, demostra que no està en venda.

* Director de Novas da Galiza

L'ESMA va ser un símbol emblemàtic de la repressió a l'Argentina

ESMA, la memòria argentina

ESTER RAMS / ÀLEX TISMIRNETZKY
BUENOS AIRES

L'Argentina comença a recuperar la memòria més de 32 anys després del cop d'estat. La pressió popular porta novament a alguns dels repressors més importants davant dels tribunals per les desaparicions, tortura i mort de militants d'esquerres, i alguns dels principals centres de detenció il·legal s'estan reconvertint en espais oberts a la societat de recuperació de la memòria. Es calcula que aproximadament 5.000 dels 30.000 detinguts desapareguts van ser reclousos a l'Escola de Mecànica de l'Armada (ESMA), centre en el qual s'està organitzant un museu de la memòria, i on L'ACCENT ha estat rebut pel grup de treball que l'està conformant.

El 1977 el general Videla, cap de la Junta Militar, no ho podia dir més clar: "No podíem afusellar milers de persones, la societat argentina no ho hagués suportat. Calia fer-los desaparèixer". Els diferents cossos de l'exèrcit argentí van executar un pla per detenir il·legalment, torturar i assassinar milers de militants d'esquerres, per aniquillar les possibilitats de canvi social i poder aplicar les receptes econòmiques del Fons

Monetari Internacional (FMI). Un dels cossos militars més destacats en la repressió va ser la Marina, i el seu camp de concentració més gran va ser precisament la seu de la seva escola d'instrucció, l'ESMA, avui expropiada i cedida per l'Ajuntament per crear un espai de la memòria.

L'ESMA L'Escola de la Marina ocupa 17 hectàrees en una de les principals sortides de Buenos Aires, formada per 35 edificis, on s'han format generacions d'aspirants a militars de la Marina des de fa més d'un segle. Consta d'instal·lacions per realitzar pràctiques de mecànica, menjadors, dormitoris i tot el que un aspirant a militar podia necessitar, sense gairebé haver de sortir del recinte.

Al centre d'aquest complex militar, el general Massera va decidir el 1975 ubicar el més gran dels camps

de concentració de detinguts desapareguts polítics, inserint-lo en les "pràctiques" dels estudiants, i en la vida diària dels oficials. Es calcula que milers de militars, de tots els estaments, van col·laborar i participar activament en la maquinària de mort ideada per la Junta.

Fins a dia d'avui, un únic funcionari castrense va anunciar que explicaria el que havia vist a l'ESMA, el tinent coronel Paul Alverto Navone. Però no va poder dir, va morir assassinat d'un tret a la nuca a principis de 2008.

Col·laboració de tots els estaments

Els exemples de la participació massiva de la pràctica totalitat dels estudiants i militars de l'ESMA és esferreidor. Els militars d'esquerres van estar reclousos a les golfes, anomenada "la caputxa", sobre mateix de

les habitacions dels oficials, on van arribar a haver-hi 200 persones alhora. Per portar-los als interrogatoris els detinguts havien de baixar, espotsats i amb caputxes, per les escales que diàriament utilitzaven els oficials per anar al menjador o a les seves habitacions. Els estudiants aspirants, per la seva part, realitzaven les feines de vigilància dels detinguts durant les cessions de tortura, i els centres d'ensenyament de mecànica eren utilitzats de espais de treball esclau en impremtes per a falsificar documents per a operacions de "contrainsurgència". Finalment, les persones detingudes eren introduïdes al centre pel carrer principal de l'Escola, i els crits dels tor-

turats eren sentits fins i tot pels veïns més propers. Milers de persones van conèixer de primera mà el segrest i tortura dels militants populars, en una estratègia que els grups de defensa dels drets humans han qualificat "d'ensenyar la repressió per crear por, sense reconèixer-la a nivell oficial".

Es calcula que fins a 5.000 militants d'esquerres van passar per l'ESMA, però només 200 en van sortir en vida. La gran majoria van morir en els tristament famosos "vols de la mort", llençats a l'Atlàntic des d'avions. Els que no van sobreviure a les tortures eren cremats directament en el camp de futbol del centre.

"5.000 dels 30.000 detinguts desapareguts de l'Argentina van ser reclousos a l'ESMA, que L'ACCENT ha visitat per conèixer com l'estan convertint en museu de la memòria"

Nous judicis a militars

La simple enumeració del llistat de delictes dels dos nous militars condemnats a cadena perpètua posa en evidència la magnitud de la repressió a l'Argentina. El tribunal ha considerat aquest passat 29 d'agost culpables als repressors Antonio Bussi i Luciano Menedez de "privació il·legítima de llibertat, violació de domicili, tortures i maltractaments reiterats, condicions tortuoses de detenció, desaparició forçosa, homicidi qualificat, associació il·lícita i genocidi". En el seu al·legat final, Bussi va declarar que la seva actuació va ser "necessària per evitar la instauració d'un règim comunista satèl·lit de Rússia, i en el qual no podríem pensar lliurement", mentre que Menedez va cridar entre plors

que "només havia lluitat contra la subversió marxista".

Amb aquest nou i històric judici a la ciutat de Tucumán ja són més d'una dotzena els militars condemnats pels delictes comesos durant la dictadura, entre els que destaca l'anomenat "capellà castrense assassí", Christian von Wernich, també condemnat a cadena perpètua per la seva participació directa en els camps de concentració.

Els grups de defensa dels drets humans, però, han denunciat que molts dels repressors, a pesar de la gravetat dels delictes, estan complint la seva condemna a causa de la seva avançada edat en arribar a la presó, molts d'ells en luxosos i exclusius clubs privats.

La maternitat de la Marina

En l'organigrama perfectament planificat de la repressió de la Junta Militar, l'ESMA també va funcionar de centre de maternitat clandestí, on van parir moltes detingudes -desaparegudes embarassades. Les dones eren apartades en espais diferenciats, i en néixer els seus nadons eren segregats i lliurats clandestinament a militars i persones afins al règim.

Les Àvies de la plaça de Mayo calculen que van ser

500 els menors segregats, dels que se n'ha recuperat només 94. Els casos de recuperació de les identitats i història d'aquests nens van apareixer amb comptagotes: el passat 9 de setembre es va donar a conèixer la veritable identitat del darrer fill de desapareguts nascut a l'ESMA, Federico Cagnola, segregat per la Marina el 1978 i que va quedar en mans d'un prefecte militar durant anys.

LOCALS I COL·LECTIUS COL·LABORADORS

Assemblea de Joves Independentistes del Clot Barcelona // Assemblea de Joves de Cardeu // Assemblea de Joves de Santis Barcelona // Associació de Veïns de Vinaròs Migjorn Vinaròs // Ateneu Corberenc Font Vella 20, Corbera de Llobregat // Ateneu Independentista el Cep - CUP Vilafranca Santa Maria 4, Vilafranca // Ateneu La Brebra Carrer Major, 17-19, Alcover // Ateneu Popular l'Arboç Sorral 8, Arbúcies // Ateneu Popular Arrels Doctor Otero 11, Beniarés // Ateneu Popular de l'Exemple Ptge. Conradi 3, Barcelona // Ateneu Popular X Ferran 14, Vilafranca del Penedès // Ateneu Popular Octubre Badajoz 23, Barcelona // Ateneu Popular La Falç, Antic escorxador s/n, Artés // Ateneu la Torna Sant Pere Màrtir 37 bx, Vila de Gràcia // Ateneu Popular de Sitges C. St. Roc, 8, Sant Celoni // Casal Popular l'Esquerda Francesc Tarafa 48, Granollers // Casal Popular de Gràcia Ros de Orlano 39, Barcelona // Casal Popular La Traca C. Travessia, 15 Tona // Casal Popular la Sageta de Foc C. Trinquet Vell 15, baixos, Tarragona // Casal Independentista el Guri Taradell // Centre Social-Bar Terra Baró de Sant Petri 9, València // CUP Molins de Rei // CUP Sant Celoni // CUP Vilanova i la Geltrú // El Forn Girona // L'E-stapera C. de baix, 14, baixos, Terrassa // La Falç Panera 2, Lleida // GER Pi 25, Ribes // Ges Insurrecte Colomer, 11, 1r B, Torelló // Kasal Okupat el Prat (KOP) Alta Tensió C. Dr. Soler i Torrens 36, El Prat de Llobregat // Lliga de Capellades Pilar 3, Capellades // L'Ocell Negre - Casal d'Agitació Cultural C. Sant Carles 8, baixos, Lleida // Partisano Pça. de l'Oli, 7, baixos, Girona // La Ploxa C. Almada s/n, Bordils // Raco de la Corbella Ripalda 20, baixos, València // SEPC-UV Baró St. Petri, 9, València // SEPC-UPF Despatx 20.1E12, edifici Jaume I, Barcelona // Taberna l'Esparracat C. Feliu Munné 18, Esparraguera

escriu als i les preses polítiques catalanes

* Marina Bemadó 353 922. Maison d'Arrêt de Fleury Merogis (femmes). 9, Avenue des Peupliers. 91700 SAINTE GENEVIEVE DES BOIS Cedex. PARIS
* Dolores López Raschán. CP Brieva. Apartat 206. 05194 Brieva. Àvila
* Diego Sánchez Buita. Carretera de Martorell a Capellades, km 23 08636 Sant Esteve Sesrovires

* Joaquín Garcés Vilacampa. CP Castellón, Ctra. d'Alicora, km-10, 12066 Castelló de la Plana
* Laura Riera Valenciano. Centre Penitenciari de Dones Wad Ras, Carrer Doctor Trueta 76-88. 08006 Barcelona
* Rafael Tomás i Gaspar. Carretera de Martorell a Capellades, km 23 08635 Sant Esteve Sesrovires
* Zigor Larredonda Muñoz. Prisión Provincial de Albacete. Ctra de Ayora Km 72. Aptado Correo 70. 02071 Albacete.

La música dels companys de Xirinacs

Elisenda Soriguera BARCELONA

Molt s'ha escrit sobre l'homenatge que Lluís Maria Xirinacs va rebre el passat 13 d'octubre al Palau de la Música de Barcelona des de l'òptica política. Per aquest motiu, des d'aquest article intentarem explicar com va sonar el fil musical del reconeixement popular (que no públic) a una persona que va néixer, viure i morir sempre amb la dignitat per endavant. Els primers acords que van sonar al Palau de la Música van ser els que acompanyaven la frapant escenificació d'una càrrega dels grisos: la banda sonora que acompanyava la performance era una versió d'un tema dels Esquirols feta pel músic Oriol Casas i De Calaix. Una peça que va passar desapercebuda al no ser interpretada en directe, però que va ser imprescindible per donar-li la transcendència suficient a l'inici de l'homenatge. Els que sí que va pujar damunt l'escenari en viu i en directe van ser els músics de Refugi; el projecte de recuperació de temes injustament oblidats, encapçalat per Joan Reig. Així la música d'Al Tall i la poesia de Miquel Martí i Pol també van ser participants de l'homenatge a Xirinacs. El hip hop dels At Versaris va continuar la traca musical de la nit fent palès un dels grans problemes de qualsevol acte d'homenatge i és que els tastets musicals -un o dos temes per grup- són molt curts i això fa que apareguin aquells problemes tècnics que no passarien en un concert habitual (o que en un directe normal solucionarien a la següent cançó... però aquí no hi

"La peça d'Esquirols va passar desapercebuda al no ser interpretada en directe, però va ser imprescindible per donar la transcendència suficient a l'inici de l'homenatge"

ha següent cançó, perquè tot és molt ràpid). Tot i així, la nit va continuar amb la força de Maria del Mar Bonet, que va fer posar la pell de gallina de l'audiència amb la rotunditat del "Què volen aquesta gent". Els Obrint Pas es van treure l'espina que duïen clavada des de la participació en l'homenatge a Ovidi Montllor de fa un parell d'anys, on la seva actuació no va brillar precisament per la seva qualitat. La

banda valenciana va posar-se les piles per oferir dues cançons ("La flama" i "Som"), interpretades a ritme de guitarres acústiques, contrabaix, dolçaina i caixa. Una nova manera de veure i sentir els Obrint Pas, que va sorprendre molt positivament a l'audiència i va donar idees de cap on podrien anar els trets si la banda decidís fer un canvi. Com és habitual, Feliu Ventura tampoc va defraudar en una nit d'homenatge que també va servir per

"El format acústic d'Obrint Pas va donar idees de cap on podrien anar els trets si la banda decidís fer un canvi"

escollir alguns dels nous temes d'Aramateix, insuficients per saber si el que es cou de nou a la banda del Titot és esplèndid, però suficients per gaudir-los i tenir ganes de sentir-ne més. La primera, titulada "Plany", està dedicada al mateix Xirinacs. El fi de festa va ser per la Dharma, que van fer tremolar les butaques del Palau. La Muixeranga i els Segadors van ser els darrers acords que es van sentir, aquest darrer corejat pels assistents i la Coral Sant Jordi en un dels moments més emotius de la nit.

Homenatge a Ronald Fraser a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona

Josep Maria Solé Soldevila BARCELONA

Quan l'historiador Ronald Fraser va arribar a Andalusia amb la voluntat de trobar un indret on poder deixar volar la imaginació per crear una obra de ficció, no s'esperava acabar tant marcat per les petges de la Guerra Civil i la cruïlla de la persistent repressió franquista com per acabar convertint-se en un dels hispanistes de més relleu. La seva manca de talent literari es va veure socorreguda per la troballa de la impressionant història de l'alcalde socialista de Mijas, barber del poble, que havia restat amagat a casa seva durant trenta anys per por a les represàlies dels feixistes. La intensitat del testimoni el va portar a treballar en la seva història com un exemple de la tragèdia que encara es vivia, en aquest cas, a Andalusia. D'aquesta experiència en va sortir un llibre, *Escondido. El calvario de Manuel Cortés* (1973), i una voluntat immarcescible d'aprofundir en el testimoni oral com a font de coneixement històric que el va portar a passar-se els dos anys següents realitzant vora tres-centes entrevistes cercant informació sobre la Guerra Civil. Aquesta ingent tasca va tenir com a resultat *Recuérdalo*

tu, y recuérdalo a otros (1979), una història social de la guerra volgudament apartada de les històries militars o polítiques i que ha esdevingut la seva obra més rellevant.

Als Països Catalans, l'ús de les fonts orals havia arribat amb retard però començaven a fer-se un petit espai. El mallorquí Joan Miralles realitzava un estudi sobre el poble de Montuïri i la Mercè Vilanova treballava sobre el sentit de l'abstenció durant la II República i, a més, el seu interès per aquest instrument que era la font oral la porta també a crear la revista *Historia y Fuente Oral* (actualment *Historia, Antropología y Fuentes Orales*) el 1980. Els

en el cas de trobar a testimonis idonis, buits o llicunes documentals. I, alhora, de conèixer les motivacions que els inclouen o varen fer —o com, des del present, creuen —, o podem intentar que ens revelin moments íntims i les seves percepcions, i ho en epistolari privats i en dietaris seralment menys accessibles als tot i els seus atractius, la font oral molts problemes i requerix, en un gran rigor en el seu tractament, testimoni sempre reconstruït al passat des de la perspectiva del present, el ben natural, en la el sentit que donem. És important per

Jornada Comemorativa
25è Aniversari del Departament de Fonts Orals

**Arxius i Fonts Orals:
Homenatge
a Ronald Fraser**

Barcelona, 16 d'octubre de 2008
Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona
Santa Llúcia, 1

interessos compartits entre la Mercè Vilanova i en Ronald Fraser es van convertir en una amistat que va ser aprofitada per la historiadora catalana per proposar a en Ronald Fraser de depositar el fons d'entrevistes fetes entre el 1973 i 1975 sobre la Guerra Civil a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona (AHDC). El director de l'Arxiu d'aleshores, en Jaume Sobrequès, va considerar que aquesta cessió podia convertir-se en una excusa formidable per tal de crear un Departament de Fonts Orals.

El passat dijous 16 d'octubre l'AHDC va voler commemorar el 25è aniversari de la creació del Departament de Fonts Orals amb un merescut homenatge a un Ronald Fraser ja gran però despert i agraït, sense la cessió d'entrevistes del qual probablement no existiria. Després d'ell, és clar, el creixent interès pels testimonis orals va permetre anar engrèixant el fons del Departament amb d'altres col·leccions com ara la de la "Tomasa Cuevas i Adela del Campo", de dones empresonades pel franquisme; la de la "Neus Català", de dones deportades a camps d'extermini i concentració de l'Alemanya nazi; la del "Joaquim Romaguera", sobre el cinema i l'espectacle català; o la de "Dones del 36", sobre la dona i la Guerra Civil.

MONOGRÀFIC

La ruta del *bakalao*: un fenomen cultural vist des de la distància

Entrevista Joan M. Oleaque

“Quan les televisions començaren a filmar les discoteques, es comportaven com si foren la inquisició”

Joan M. Oleaque (Catarroja, 1968) és periodista i escriptor. Va viure de molt a prop el fenomen de la ruta del *bakalao* de la València dels 80 i els 90, experiència que el portà a escriure *En èxtasi, el primer assaig realment seriós sobre el tema*.

Aurora Mora TORRENT

Enguany s'ha publicat 72 hores, un documental temàtic sobre la ruta. Hi ha actualment un interès major per conèixer aquell moviment?

Si més no, és cert que s'ha trencat el tabú de parlar-ne obertament, i d'una manera real, contemplant les parts positives i les negatives, no només aquestes últimes. Paradoxalment, el documental que esmentes parla només de les primeres i no s'apropa a les segones; crec que cal intentar assumir una visió global, que contemple la importància que varen tenir les discoteques d'avantguarda en el seu moment, i explique com varen passar d'un fenomen interessant a un desastre total.

Per què creu ha augmentat l'interès?

No vull quedar com a res especial, però crec que he de dir que abans de que jo fera el llibre *En èxtasi*, no s'havia produït un apropament mínimament real o plural a la situació; de fet quan intentaves fer-ho de manera periodística, et miraven com si estigueres boig, perquè quedava com de *garrulo* o de no se sap què. Després, paulatinament, hi ha hagut gent que ha començat a parlar-ne, amb desigual fortuna. No sé si vertaderament

hi ha un interès real o és una qüestió de revival. Si crec que pot interessar més a les noves generacions que als que visqueren allò, perquè la gent més jove ho pot entendre més com un fenomen cultural.

Com hauríem d'etiquetar aquell fenomen en puritat: ruta destroy o ruta del *bakalao*?

Se l'anomenava de les dues maneres en el seu moment; en realitat, la gent que en participava no es referia així al circuit de discoteques, només el feia. Eixes etiquetes eren més una qüestió de màrqueting; i d'assimilació periodística, vaja.

Quins són els motius de què es donara un fenomen com aquell a la València dels 80 i els 90?

Que no hi havia res més, i que existia molt de potencial. Madrid tenia una incipient indústria de grups musicals, Barcelona era molt permeable a l'última moda internacional. València va crear una interpretació pròpia de la música d'avantguarda anglosaxona, bàsicament; l'ambient era bastant obert i amb ganes d'experimentació; les discoteques que apostaren per aquesta moguda no havien funcionat amb música i gent convencional, i es convertiren en modernes per necessitat econòmica. Després, quan el

fenomen es va fer famós es varen tornar molt comercials, quasi una caricatura d'allò que una vegada foren.

Què aportà la ruta al panorama creatiu, artístic i musical?

Essencialment una manera distinta d'entendre la música: va demostrar que la millor música de ball podia ser la que no havia estat feta inicialment per a discoteques. Només era qüestió d'obrir la ment; això ha estat molt imitat darrerament en clubs de Madrid i Barcelona. També va inaugurar noves maneres de promocionar clubs, el mite a la figura del DJ, la barreja de públic en les discoteques i la incorporació d'espectacles agosarats com obres de teatre d'avantguarda...

Quan parlem de la ruta, podem referir-nos a diferents fases?

Podem parlar de tres etapes: la primera, netament subterrània, de la que participava només la gent més moderna que podia disposar de cotxe (les primeres discoteques estaven bastant lluny de València); una segona, altra en la que es va expandir i va arribar a gent que no era moderna, però que volia participar d'eixes discoteques que estaven creant una mena de culte al seu voltant; era gent que s'apropava amb respecte i curiositat, com si estiguera "convidada", però sabent que no pertanyia a eixe univers; i finalment, la comercialització total a partir de la popularitat, en la que els

moderns passaren a ser els convidats - fins a desaparèixer- i el públic *cutre* va arribar a ser el majoritari. La música es va convertir en inaudible, un so ridícul i elemental. I el consum de droga es va convertir en massa generalitzat. Va ser el principi de la fi.

Qui eren els protagonistes de la ruta?

En la seua etapa més avantguardista, el públic, que era molt colorista, i, sense dubte, els DJ; Juan Santamaría, Carlos Simó, Toni Vidal i Fran Lenaers varen ser persones molt importants a València, i és bastant injust que no se'ls tinga avui en una màxima consideració i se'ls tracte amb el major respecte; a Anglaterra mai haguera passat això, ni tampoc a Eivissa, on alguns pioners encara estan en actiu i són molt considerats, malgrat els canvis que ha patit l'illa amb els anys. En l'etapa comercial, el protagonisme va recaure en els relacions públiques, les ràdios comercials, les gogos, etcètera.

Quina va ser l'actitud de les autoritats?

Quan es va fer famosa a causa del periodisme sensacionalista, la de carregar-se-la com fora. La qual cosa era hipòcrita, ja que havien permès que existira.

Quin va ser el paper dels mitjans de comunicació respecte a aquell fenomen?

Patètic. Al principi, la glorificaven com cosa avantguardista, fenomen juvenil, etc. A partir de l'any 93, quan les televisions començaren a filmar en les discoteques, es comportaven com si foren la inquisició. Era ridícul, perquè quan més propaganda feien a la ruta, més gent jove de tot l'Estat espanyol acudia.

Crec que actualment es donen els condicions perquè aparega un fenomen similar a València?

No, no. Només es permeten grans projectes molt vulgars que semblen propis de la filosofia d'un saló de bodes.

Ressenya: *En èxtasi. Drogues, música màquina i ball: viatge a les entranyes de "la festa"*

A ritme de *bakalao*

Hèctor Serra ALDAIA

És difícil trobar persones, especialment al País Valencià, que desconeguen l'expressió "ruta del *bakalao*". Aquestes tres paraules donen sentit verbal a un dels fenòmens socials més sorprenents viscuts els darrers temps a casa nostra. El llibre *En èxtasi*, del valencià Joan M. Oleaque, recopila tot un seguit d'aspectes al voltant d'aquesta "ruta" condensats en un treball d'investigació semblant, en la seua forma, a l'anterior treball del de Catarroja, *Des de la tenebra. Un descens al cas Alcàsser*.

Oleaque es capbussa en l'interior de la "festa valenciana" barrejant l'explicació de les pròpies experiències viscudes, junt amb la visió de diferents persones vinculades a la ruta *destroy*, ja siguin clients habituals de les discoteques, empresaris que han fet negoci amb el fenomen

o discjòqueis experts en la música màquina. L'autor aprofundeix en l'anàlisi d'aquest tipus de música: com va entrar a Europa i a València, com va revolucionar l'oci i la nit a les ciutats del País Valencià, i quins lligams tenia amb la droga de disseny.

La ruta del *bakalao*, més enllà de l'estadi musical, va convertir-se durant anys en una qüestió força polèmica. Al principi, la nova manera d'entendre la festa del cap de setmana per part dels joves no va preocupar ningú. Però el fenomen, a mesura que pujava les xifres en consum de droga i accidents de trànsit, va virar cap a una problemàtica social a la qual calia posar remei. En aquest sentit, Oleaque s'ajuda, durant tot el llibre, d'articles extrets de la premsa de l'època per constatar les negatives conseqüències que aquest fenomen va deixar sobre molts joves. L'autor tam-

bé fa esment de l'actuació política al respecte. Les noves normatives impulsades pel govern valencià van ofegar la ruta del *bakalao* a mitjan anys noranta.

Avui, encara queden algunes discoteques que mantenen el nom i el tipus de música. Malgrat tot, ja no és, ni de bon tros, el que era. L'alarma social creada pels mitjans de comunicació, tal i com percep Oleaque al treball va sensibilitzar les

consciències de molts joves i moltes famílies.

L'èxit d'Oleaque rau en apropar-se a aquesta qüestió una dècada després de tota aquella polseguera alçada, que va acabar amb l'esperit de la ruta del *bakalao*. El valencià, qui ha viscut aquest fenomen de primera mà al seu entorn més immediat, recull al llibre l'argot característic que es va crear al voltant del fenomen, i que encara avui perdura en molts xavals que recorden o enyoren melangiosos els vells temps. Termes com ara "màquina", "bakala", "èxtasi", "droga de l'amor", "garrulos"... van formar part d'una època característica, que poc a poc va passant a la història.

Fitxa tècnica

Títol: *En èxtasi. Drogues, música màquina i ball: viatge a les entranyes de "la festa"*
Autor: Joan M. Oleaque
Editorial: Ara Llibres
Any de publicació: 2004

Quinze anys de Ràbia

Jordi Garrigós BARCELONA

Enguanys se celebren 15 anys de la fundació de Ràbia Positiva, banda de hardcore i punk-rock combatiu que va néixer entre el barri de Sants de Barcelona i Sant Feliu de Llobregat l'any 1993. La banda es va formar amb un objectiu molt clar: "Lluitar per la llibertat i per passar-ho bé sense haver de seguir les normes d'allò establert", ens explica en David, cantant de Ràbia Positiva. Durant tots aquests anys han publicat una maqueta i quatre discos d'estudi, fent primer carrera en castellà per acabar composant totes les cançons en la nostra llengua.

Especial 15

Per tal de celebrar aquesta efemèride, els santsencs van enregistrar un disc en directe al CSO Bahía de Sants on van repassar el bo i millor de la seva discografia així com diverses versions de clàssics del punk. Aquest treball, que van anomenar *Sentiment, compromís i acció* (La Ràbia/Kasba Records, 2008), el van acompanyar d'un DVD documental que ensenya el dia a dia de la banda. Una de les activitats més destacades d'enguany ha estat la gira acústica dels quinze anys, que els ha portat a més de trenta indrets dels Països Catalans si sumem els concerts que també han realitzat amb el seu format clàssic. Un dels moments claus d'aquesta gira va ser el passat 20 de juny, quan els Ràbia Positiva van poder actuar davant els reclusos de la Presó Model de Barcelona.

Festa final

Arribats al mes de novembre, es donarà per acabada la gira de celebració dels

quinze anys amb un concert molt especial, un concert al Puerto Hurraco de Poble Nou. "Ens fa molta il·lusió tocar a casa perquè encara no ho havíem fet, exceptuant la manifestació a l'escenari-camió de la darrera Festa Major Alternativa de Sants", aclareix en David, que recalca que el que volen és "fer una cosa diferent". Per aquest motiu han preparat tot un seguit de sorpreses que faran gaudir tant als seguidors de Ràbia Positiva com a la pròpia banda. Els primers en saltar a

l'escenari seran els Flyshit, un grup potent de hardcore vingut des d'Euskal Herria per a la ocasió i que donarà pas als protagonistes de la nit, Ràbia Positiva. "Serà un concert especial, on repassarem temes oblidats i hi haurà moltes col·laboracions" destaca el vocalista santsenc. Efrain, de la banda Mall, Gos dels Insersthow i L'Odi Social o els Pirats Sound Sistema seran alguns dels amics que pujaran a tarima per compartir una festa més que merescuda pels Ràbia.

Agenda

>> Aquest quinzena està farcida de convocatòries. Comencem amb la diada nacional del País Valencià, el 9 d'octubre. A València hi ha una convocatòria unitària de les organitzacions Maulets, Endavant i Cajei sota el lema "Els Països Catalans decidim independència". Enguany s'ha hagut de canviar la convocatòria: eixirà del carrer Hospital, cantonada amb Guillem de Castro a les 18h.

>> El 12 d'octubre no tenim res a celebrar, però sí molt per què lluitar. Hi ha diverses convocatòries arreu del País. A Barcelona, hi ha manifestació antifeixista que eixirà a les 11h a la plaça de Sants; a Tarragona s'ha quedat a l'Estàtua dels Despullats a les 11:30; a València, Antifeixistes de l'Horta convoca una concentració a les 18:30h a la Plaça Sant Agustí.

>> A Alcoi s'ha organitzat un cicle de conferències per analitzar l'estat del País en les diferents problemàtiques. Del 7 al 15 hi haurà xerrades sobre la llengua i el territori amb diversos experts.

>> El 9 d'octubre els company de la Ciutat Invisible acolliran la presentació de la novel·la "Mujeres de cihuatoate", de Txema Loperena, que ens incita a fer un viatge per Centreamèrica. L'acte serà a Can Vies, a les 20h, i serà una bona ocasió per debatre sobre la situació que travessa aquest continent.

>> El divendres 10 l'Ateneu Popular de Sitges convida a tothom a participar de la xerrada "Chiapas, 500 anys de lluita indígena" que tindrà lloc a l'Edifici Miramar, a les 19h. Aquesta xerrada s'emmarca dins dels diferents actes de rebuig a la "festivitat" del 12 d'octubre. Posteriorment es podrà gaudir d'un sopar popular amb receptes centre i sudamericanes a l'Ateneu Popular.

Del 21 d'octubre al 3 de novembre

envieu-nos les vostres convocatòries a
AGENDA@LACCENT.CAT

El racó del coc

Tot tombant trobes un tombet

Roger Sánchez Amat BARCELONA

Darrerament he estat pensant que m'agradaria ser de gran. I em sembla que ja he trobat la meua vocació. M'encantaria ser un Amades i recórrer el país cercant costums i tradicions. O un Alcover, autèntic caçador de paraules, i extasiar-me descobrint la nostra llengua. O un Pla, i menjar-me el paisatge tot tombant pel territori. Mentre no ho aconseguixi, m'hauré de conformar amb altres opcions. Per exemple, tombar pels llibres o per la xarxa. Una tria econòmica i compatible amb responsabilitats diverses, però prou limitada. Tombant així descobrirem un munt de coses. Plats, per exemple. Preparacions desconegudes per hom però insignes allà on es cuinen. Receptes que reflecteixen un tros de terra, que il·lustren el tarannà dels seus autors, que t'hi fan establir emocionants vincles, sobretot en compartir una mateixa cuina. Però es tracta d'un coneixement incomplet. I el gust? Quin gust tindrà aquell plat? La sensació de menjar una vianda en el seu entorn és única. Així és com es crea el referent palatal que esdevé un objectiu quan, davant dels fogons, intentes reproduir allò que en un moment determinat, entorn una taula, et va proporcionar aquella emoció.

El tombet

Tot tombant per la literatura gastronòmica realitzes sorprenents troballes, com la del tombet. O millor dit, la dels tombets. Si a les comarques d'interior de Castelló cuinen un guisat de corder que anomenen tombet, tombet també li diuen a Mallorca i a Menorca a una preparació a base d'hortalisses, "una de les grans creacions de totes les cuines de la Mediterrània", segon el gastrònom principatí Jaume Fàbrega. Si el tombet valencià és un plat de muntanya, carnívor, propi de climes freds i deutor de l'excel·lent ramaderia ovina

criada a la zona, el tombet illenc és una sucullència vegetariana d'estiu i tardor, patrimoni d'un clima idoni per a l'horta. Les dues preparacions, però, són autèntics símbols allà d'on són originaris. I ambdues provenen d'un mateix mot, tomb, "gir o volta donada a alguna cosa".

Tant el Maestrat com els Ports són zones del tombet carnut. Fora d'aquestes comarques resulta prou desconegut, si bé allí gaudeix d'un autèntic culte. Protagonitza innombrables àpats popular i crea tal afeció que, qui el tasta, se'n queda corprès. Sinó que li diguin a en Groucho Marx. Sí, sí, el genial comediant nord-americà! Ho explica l'escriptor valencià Vicent Marqués en boca de la senyora Innocència, filla d'Atzeneta del Maestrat, que va servir vint anys a casa del productor de Hollywood Samuel Bronston, i que una vegada va pescar l'actor endrapant llaminament i d'amagatots un tombet que havia preparat la cuinera pel seu marit. Aquest guisat no s'ha de remoure amb culler: cal sacsar la cassola per tal que la carn no s'enganxi al cul i no es desfaci. El tombet vegà ocupa un lloc destacat en el receptari mallorquí, on és ben present des del segle XIX, tot i que podria tenir origen morisc.

Es tracta d'una frita de patates, pebres, auberginies i carbassons disposada en capes i coberta d'una salsa de tomàtiga, que bé pot ser un primer plat, fer de guarnició o acompanyar-se de peix o carn.

Les receptes

D'una banda, tallem a rodelles les verdures. El pebrot el tallem a tires. Ho fregim tot per parts. Primer els alls. A continuació, les alberginies. Després el pebrot. Tot seguit la patata i finalment el carbassó. Quan estigui ben escorregut, en una greixonera (cassola), fem capes ben distribuïdes i salem al gust. Per arrodonir-ho, ho cobrirem tot amb una salsa de tomàquet que ja tindrè elaborada.

De l'altra, sofregim lleugerament la carn de corder (cuixa, pit) tallada a daus. Hi afegim una cabeça d'all, lloer, farigola, sal i una mica d'aigua, ho tapem i ho posem a coure a foc baix. Anem sacsejant de tant en tant. Quan el plat estigui cuit, afegim una picada d'avena, all, julivert safrà i un pols de canyella, li donem uns tombs i ho servim.

Una vegada descrits els plats, només queda que alguna ànima intel·lectualment caritatiua, de Cincorres o de Palma per exemple, ens convidi a passar de les paraules als fets!

* Terra d'Escudella. Sants, Països Catalans

"El Capital de Marx dóna les claus per entendre el capitalisme actual"

LAIA ALTARRIBA I PIGULLEM /
ELISABET BERMEJO
BARCELONA

Sentim dir als mitjans de comunicació que l'arrel de la crisi actual són els mals usos d'alguns agents financers. Comparteix aquest diagnòstic?

No, el problema és que les respostes a per què ha succeït la crisi no van al fons del problema; l'avarícia dels agents de borsa de Wall Street no és fonamental, no van a l'arrel, ni tampoc el fet que calgui fer alguns canvis legislatius. Jo estaria d'acord que es posin mecanismes de control i penalització als agents de Wall Street i que es millorin les lleis, però res d'això resol l'origen real de la crisi.

Quin és, doncs, el fons de la qüestió?

Que l'economia capitalista necessita créixer. El capitalisme necessita continuar invertint i reinvertint els diners per sempre fer-ne més, s'ha d'expandir constantment. Ho sabem per la història del sistema. En els darrers anys l'instrument que han fet servir és el desenvolupament immobiliari i la urbanització de grans espais (construcció d'autopistes, centres comercials, barris de negocis, barris residencials, desenvolupament perifèric). Han fomentat que la gent s'endeutés perquè el sistema segueix funcionant. La guerra també absorbeix excedents del capital, però si ens hi fixem és l'expansió immobiliària la que a tots els països ha provocat un creixement del 3% o més, i en el cas de la Xina l'espectacular 10%.

En quin context es troben les classes treballadores per afrontar la crisi?

L'ofensiva neoliberal ha mantingut els salaris sense augments significatius des dels anys 70. Al llarg d'aquests anys el poder s'ha encarregat de desmantellar les organitzacions sindicals i ha flexibilitzat les jornades de treball. Però paral·lelament ha endeutat la gent: "Si no tens diners ara", els deien, "et fem un préstec". Així han enfonsat milers de treballadors que van entrar al joc de les hipotèques, que és el que ha servit per pagar el capitalisme financer, i ara aquest mateix els deixa sense casa i els seus governs es dediquen a rescatar aquestes entitats, i paguen als directius milers de dòlars. Quin tipus de sistema és aquest?

I com justifiquen de cara a l'opinió pública aquesta enorme inversió en les entitats financeres?

ENTREVISTA

Entrevista a David Harvey, geògraf

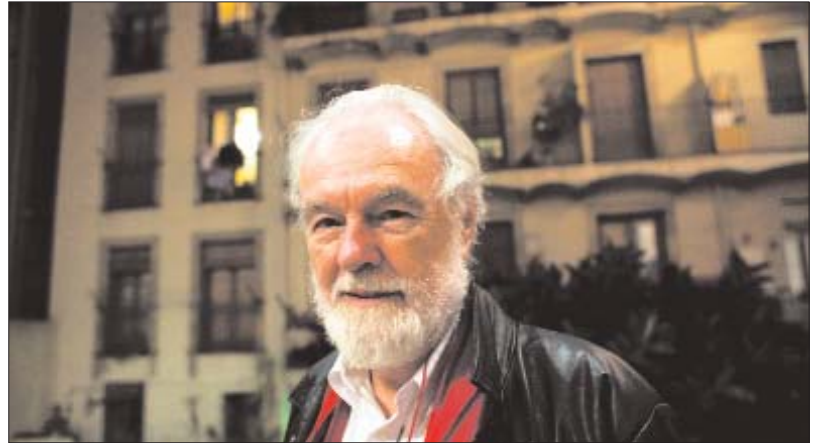
David Harvey (1935, Anglaterra) és un geògraf social de referència mundial. Des de la seva plaça de professor a la Universitat de Nova York, els darrers anys ha estudiat i escrit diversos llibres per explicar com funciona el capitalisme actualment especialment en relació a l'espai urbà. Una de les seves bases són 40 anys impartint ininterrompudament un curs de lectura d'*El Capital*, de Karl Marx, un llibre que diu que és especialment pertinent de llegir actualment.

A través de l'amenaça, que consisteix a dir: "Si nosaltres caiem, el mercat sencer caurà, es parará i el capitalisme sencer entrarà en crisi. I tots patireu les conseqüències". I és cert. Però perquè enlloc de donar els diners a les entitats financeres no els donem directament a les persones que tenen problemes per pagar les hipotèques? Doncs perquè els financers de Wall Street són en realitat el govern dels EUA.

Aquesta no és pas la primera crisi que pateix el capital financer. Certament. Per exemple, l'any 1982

"Aquesta crisi no serà la fi del neoliberalisme; els capitals financers buscaran nous espais de negoci"

l'Estat mexicà va fer fallida, no podia pagar els deutes que havia anat adquirint amb els bancs de Nova York. A través de l'FMI i de les polítiques estructurals neoliberals, van obligar Mèxic a pagar el deute amb els bancs dels EUA. Així que van espolar el país per pagar la banca de Wall Street. La teoria neoliberal, aleshores, com ara, deixa d'existir amb aquest pla d'intervenció estatal per salvar les finances. Però la pràctica neoliberal no deixa d'existir sinó que ara assistim a l'època de màxima plenitud.

David Harvey al Pati Llimona, de Barcelona, on va participar en una jornada sobre les ciutats //FOTO: Oriol Clavera

Per què diu que és de màxima plenitud?

Perquè davant del conflicte entre salvar les institucions financeres o salvar la gent i les seves necessitats, els governs escullen salvar les institucions financeres. Això és la pràctica neoliberal. Els governs obren espais i creen entorns favorables als negocis.

Aquesta crisi podria significar la fi del neoliberalisme com l'hem conegut fins ara?

No, en absolut. El que faran els capitals financers és buscar nous espais de negoci, privatitzant més encara, desposseint més capes de població, com les classes mitges, per obtenir majors beneficis.

Però això no pot ser perillós per ells? La classe mitja ha estat una base per sostenir el sistema capitalista fins ara.

Cert, i ja ho he vist amb alguns amics meus, que fa dos anys em titllaven de ximple per declarar-me comunista, però que ara em comencen a donar la raó en algunes coses que els deia.

Pensa que la crisi pot condicionar les eleccions nord-americanes?

Sí, cada cop que la crisi va a més, el candidat demòcrata augmenta l'avantatge sobre el republicà. Sé de força gent que fins fa dues setmanes deien que votarien McCain (i ho volien fer per motius racistes), però ara que veuen perillar les seves pensions han decidit donar el seu vot a Obama.

Però si guanya Obama tindrà capacitat i voluntat real de canviar qüestions de fons del sistema?

És evident que els demòcrates formen part del sistema i també estan vinculats a les grans corporacions, però és millor un president més moderat, que en alguns aspectes es pot equiparar a la socialdemocràcia europea, que no pas la continuïtat respecte als neocons.

Més enllà de les possibilitats d'Obama d'introduir algunes millores, considera que hi ha possibilitats de transformar el sistema?

Jo tinc esperança. Avui dia s'ha vist la falsedat total de la ideologia neoliberal: això de treballar per l'indi-

"No acabarem amb el sistema sense violència, sense lluitar per recuperar els nostres drets"

vidi i no per la col·lectivitat. La idea que repetia la Thatcher que no hi ha alternativa possible, no és veritat, i avui ho han demostrat ells mateixos.

Considera que l'esquerra es troba en una bona posició per aprofitar aquesta deslegitimació del sistema?

Hi ha molts partits que es diuen d'esquerra, com els laboristes anglesos, que no tenen cap voluntat de transformar el sistema. Pel que fa a l'esquerra real, als partits comunistes, a l'esquerra revolucionària... no tenen

una força real. És clar que no acabarem amb el sistema sense violència, sense lluitar per recuperar els nostres drets, però aquests partits clàssics no tenen capacitat per fer-ho.

Qui podria fer-ho?

Hi ha un seguit de moviments socials, fragmentats i locals, que aspiren a ser una esperança de canvi. Aquest moviments han d'aconseguir recuperar part de poder estatal per recolzar al poble i les seves necessitats. Han d'aprendre a pensar i a actuar com una classe. Tal com han fet durant més de trenta anys el capitalisme financer, fent polítiques, legislant, privatitzant en favor dels seus interessos de classe. El problema és que una part important d'aquests grups no es planteja la consecució del poder. Però aleshores com pots transformar el sistema?

Vostè fa anys que imparteix classes sobre El Capital, de Marx. Què li diria a un jove activista per animar-lo a llegir-lo?

D'entrada li diria que el llegeixi perquè és un llibre molt ben escrit i molt interessant de llegir. Però sobretot li diria que el llegeixi perquè, encara que estigui escrit a mitjans segle XIX, hi trobarà les claus per entendre el que està passant al món actualment. Alguns economistes, professors d'universitat i polítics ara l'estan recuperant i es prenen seriosament les seves anàlisis. No és un llibre fàcil, li has de dedicar temps, però serveix per interpretar adequadament com el capitalisme desposseeix la classe obrera i actua contra ella més oprimits apropiant-se del valor de la producció que generen.

ASSEMBLEA D'IBIÇA

ajg

Assemblea de Joves de Gràcia

Casal Popular de Gràcia
C. Ros de Olano 39

café bar

entrepans, tapes i sopars

carevolta.org

santa teresa, 10 valència
96 302 20 88

CAFÉ LISBOA

d'elladellas

Terra d'escudella

CUINA CATALANA - WWW.IPIRGAT

CORRE LLENGUA 2008

Dissabte 25 d'octubre
dinar popular a la
Plaça de Santis

La Falcata

MOVIMENT POPULAR

d/ Ramona 3
Casa Àntic Lleida